

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ТЕХНОЛОГІЙ
ТА ДИЗАЙНУ
Факультет дизайну
Кафедра мистецтва та дизайну костюма

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
здобувача освіти першого (бакалаврського) рівня
на тему: «**Розробка колекції молодіжного одягу на основі**
вивчення напрямів та тенденцій сучасної вуличної моди»

Виконав(ла): здобувачка освіти групи БД01-19
спеціальності 022 Дизайн
освітньої програми Дизайн одягу
Ангеліна МАЛЬКО
Науковий керівник д.т.н., проф. Калина
ПАШКЕВИЧ
Рецензент д. філ. Олена ГЕРАСИМЕНКО

Київ 2023

АНОТАЦІЯ

Малько А.І. Розробка молодіжного одягу на основі вивчення напрямку та тенденцій сучасної вуличної моди – Рукопис.

Кваліфікаційна робота за спеціальністю 022 Дизайн – Київський національний університет технологій та дизайну, Київ, 2023 рік.

Дипломна робота присвячена розробці колекції молодіжного одягу на основі вивчення напрямів сучасної вуличної моди. У роботі були розглянуті актуальні напрями та тенденції обраного стилю, їх зародження розвиток й розгалуження вуличних субкультур, проведено систематизацію досліджень. Проаналізовано галузі та вплив субкультур на суспільство та розвиток в модній сфері. На основі отриманих даних та досліджень була розроблена творча концепція створення сучасного костюма для подальшої розробки гардероба на конкретну групу споживачів.

Робота складається з трьох розділів: перший розділ розкриває історію зародження субкультур, причини та вплив на сучасну моду й дизайнерів. Другий розділ представляє процес створення та практичної реалізації колекції, заявленої до розробки. Третій розділ є конструкторським, в якому описані основні принципи реалізації ідеї дизайн-проєкту.

Ключові слова: *культура, вулична мода, субкультури, модні тенденції, стиль, напрями дизайну, street-style, вулична стилістика, жіноча колекція.*

SUMMARY

Malko A.I. The development of youth clothing based on the study of the direction and trends of modern street fashion - Manuscript.

Bachelor's thesis in the specialty 022 Design - Kyiv National University of Technology and Design, Kyiv, 2023.

This thesis is devoted to the development of a collection of youth clothing based on the study of trends in modern street fashion. The paper considered current directions and trends of the chosen style, their origin, development and origins of street subcultures, systematization of research was carried out. Industries and the influence of subcultures on society and development in the fashion sphere are analyzed. Based on the received data and research, a creative and methodical concept of creating a modern suit was developed for the further development of a wardrobe for a specific group of consumers.

The work consists of three sections: the first section reveals the history of the birth of subcultures, the causes and influence of modern fashion and designers. The second section presents the process of creation and practical implementation of the collection declared for development. The third section is design and construction, in which the main principles of implementing the design project are described.

Keywords: *culture, street fashion, subcultures, fashion trends, style, design directions, street-style, street styling, women's collection.*

ЗМІСТ

Вступ	7
РОЗДІЛ 1. АНАЛІТИЧНИЙ	9
1.1. Аналіз соціально-культурних передумов формування вуличної моди	9
1.2. Поняття «білих» та «чорних» субкультур і різниця між ними	12
1.3 Основні напрями розвитку «чорних» та «білих» субкультур в різних країнах ХХ століття	13
1.4 Аналіз розвитку вуличних угруповань	22
1.5 Історизм та витоки неоромантичних напрямів	27
1.6 Субкультури, створені на основі музикальних жанрів	30
1.7 Відображення технічного прогресу в сучасних напрямках вуличної моди.	33
1.8 Авангардне мистецтво як творче джерело субкультурних костюмів	35
Висновки до розділу 1	38
РОЗДІЛ 2. ПРОЄКТНО-КОМПОЗИЦІЙНИЙ	39
2.1 Аналіз напрямку моди	40
2.2 Визначення типу та образу споживача	41
2.3 Опис призначення колекції	46
2.4 Трансформація творчого джерела в модель-образ	47
2.5 Композиційна побудова та формоутворення колекції	48
2.6 Характеристика блоків колекції та їх асортиментного складу	48
2.7 Розробка сценарного образу творчої колекції	50
Висновки до розділу 2	51
РОЗДІЛ 3 КОНСТРУКТОРСЬКИЙ	51
3.1 Опис зовнішнього вигляду моделі	51
3.2 Вибір матеріалів для виготовлення моделей колекції	56
3.3 Вибір способу розробки об'ємно-просторової форми моделі колекції	61
3.4 Розробка конструкції моделі колекції	64

	5
3.5 Розробка лекал однієї з моделей колекції	68
Висновки до розділу 3	70
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ	71
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	72
ДОДАТКИ	75

ВСТУП

Актуальність теми. Сучасну модну індустрію неможливо уявити без стрітстайлу. Дивно, але цей напрямок сформувався зовсім недавно, і не менш дивовижний той факт, як швидко він трансформується. Тема вуличної моди та її актуальність в сучасному світі вкрай важлива, оскільки вона відображає культурні, соціальні та естетичні тенденції нашого часу. На сьогоднішній день, стиль стрітстайл став основною частиною модної індустрії. Завдяки розвитку технологій та соціальних мереж, вулична мода стала більш доступною та видимою, що дозволяє людям з усього світу відкривати для себе нові тенденції та ідеї. Робота присвячена визначенню та дослідженню основних напрямів формування та розвитку сучасної вуличної моди, аналіз та розробка актуальних проектних образів для конкретних верств споживачів. Автором визначено основні чинники виникнення стилю street style, його критерії, поняття і філософія. Порівняння початкового та сучасного розуміння вуличного стилю. Реалізація актуальних образів за останніми тенденціями моди в дизайні костюма.

Метою дослідження є розробка колекції одягу в стилі стрітстайл.

Завдання дослідження

- виконати аналіз модних тенденцій вуличної моди;
- виконати аналіз творчого джерела;
- визначити тип та образ споживача, вимоги до розробки колекції;
- розробити ескізи творчої колекції;
- розробити конструкції моделі колекції;
- виготовити моделі в матеріалі

Об'єктом дослідження колекція жіночого одягу в стилі стрітстайл.

Предметом дослідження є розробка колекції молодіжного одягу на основі вивчення напрямів та тенденції сучасної вуличної моди.

Методи дослідження. В роботі досліджено соціально-культурні передумови формування streetwear; систематизовано основні напрями

розвитку в різних країнах; охарактеризовано мистецько-творчу складову та дизайн-діяльність провідних дизайнерів досліджуваного стилю;

За результатами дослідження обґрунтовано принципи формування проектування колекції модного костюма для конкретного споживача на базі дослідження творчого стилю. Розробка та виконання запропонованих ескізів одягу в стилі стрітстайл з дотриманням останніх модних тенденцій.

Елементи наукової новизни одержаних результатів - розробка одягу з покращеною функціональністю і дизайном, включаючи новаторські рішення, пошуки нових форм та силуетів, поєднання між собою елементів різних субкультур.

Практичне значення отриманих результатів полягає в визначенні засобів розробки колекції одягу широкого призначення на основі субкультур вуличної моди. На основі проведених досліджень розроблено сучасну молодіжну колекцію одягу з поєднанням різних субкультур вуличної моди.

Апробація результатів дослідження. На основі даної кваліфікаційної роботи були опубліковані тези у збірнику V Міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні проблеми сучасного дизайну», 2023р. Також була представлена колекція в рамках міжнародного конкурсу молодих дизайнерів «Печерські каштани» 2023 року.

Структура і обсяг роботи. Кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, загальних висновків, списку використаних джерел та додатків.

РОЗДІЛ 1

ПРОЕКТНО-АНАЛІТИЧНИЙ

У світі моди стрітстайл є одним з найбільш впливових стилів, що змінюється залежно від місцевої культури, історії та клімату. Вулична мода відображає культурні та соціальні тенденції і змінюється разом зі зміною настроїв та потреб суспільства. Вивчення походження та розвитку стрітстайлу допоможе зрозуміти історію цього стилю та виявити вплив, який він має на сучасну моду. У роботі проведений аналіз історії вуличної моди в різних країнах та епохах. Дослідження включає аналіз візуальних елементів і матеріалів, що використовуються в цьому стилі, а також дослідження ролі даного стилю в сучасному світі.

1.1 Аналіз соціально-культурних передумов формування вуличної моди

Сучасний стрітстайл, бере свій початок у субкультурному костюмі, у загальному вигляді може розглядатися, як засіб або механізм з багатьма функціями, призначеними для ідентифікації персони зі своєю групою та встановлення дистанцій з іншими соціокультурними групами.

Дивно, але почергово в двох крайніх державах Євразії загострилися розбіжності соціальних систем, що яскраво відобразили свої молодіжні рухи і заповнили міські вулиці видовим явищем як вулична мода.

Вуличний стиль зародився в ХХ столітті. Загалом батьківщиною виділяють дві країни – це Велика Британія та Японія. Саме на фоні їх консервативності поява нової культури, була виражена найяскравіше. Вуличний стиль як явище вперше дало про себе знати на початок п'ятдесятих років у Англії і наприкінці 80-х в Японії. Основною метою було підірвати

застарілі традиції та тенденції, а згодом міцно укорінитись серед молоді та стати невіддільною частиною світової моди й історії [1].

Історія вуличного стилю в Великій Британії, а конкретніше - Лондоні має кілька передумов розвитку. Коли в 1945 році до влади прийшла Лейбористська партія, всупереч своїм обіцянкам, вони проводили агресивну зовнішню політику. Це знизило рівень життя англійців підвищив ціни на продукти й матеріали. В п'ятдесяті роки період післявоєнної реабілітації країни, розпочинаються зміни у соціальному устрої суспільства, які викликали різке загострення зіткнення поколінь. Створюється конфлікт культурних між відносин та груп, формуються нові види субкультур [2].

Разом зі створенням різних субкультур сформувався новий тренд ручної роботи «DIY» (зроби сам), молоді люди почали шити новий одяг і переробляти пошарпаний з урахуванням своїх музичних, політичних та інших поглядів. Наприклад, так зароджується Teddy Boys — одна з перших молодіжних субкультур, яка почала своє існування в 1950-х роках у Великобританії. Сама назва з'явилася в 1953 році як позначення молодих людей з робітничого класу, які прагнули наслідувати «золоту молодь» (Рис.А.1.).

Між 1962 і 1982 роками Англія мала сильний вплив на світ моди завдяки своєму вуличному стилю. У 1980 році графічний дизайнер і фотограф Террі Джонс заснував британський вуличний журнал "i-D", в якому публікувалися фотографії молоді з Лондонських вулиць та різних клубних об'єднань. Особливість перших субкультур Англії полягає в тому, що стиль є візуальним доповненням до музики та соціально-політичних підвалин.

В історії зародження вуличної моди Японії дещо інші передумови, але однакова мета та ціль. Стрітстайл вперше з'явився на вулицях Токіо наприкінці 80-х років. Його поява, як і у Великобританії, тісно пов'язана з молодіжними протестами. Цього разу проти консерватизму соціальних тенденцій, застарілих ідеалів краси. Слід зазначити, що японське суспільство довгий час було закрито для західної культури. Національний менталітет, що

позиціонує японців як вкрай замкнуте співтовариство, яке наголошує на збереженні традицій, зумовив усунення Японії від культурних процесів решти світу, у тому числі і модної індустрії. До кінця Другої світової війни кімоно залишалося чи не єдиною прийнятною формою одягу, після – змінилося розмаїттям уніформ, сучасних, проте не менш уніфікованих нарядів. Після поразки у Другій світовій війні сім'ї американських солдатів оселялися в районі Харадзюку, що знаходиться у столиці Японії-Токіо. До 1950-х років одяг у західному стилі вже міцно укорінився в регіоні, його елементи стала переймати японська молодь. Спочатку ці "запозичення" мали одиничний характер. На вулицях Токіо з'являлися окремі молоді люди, які експериментували зі своїм зовнішнім виглядом. Таких сміливців ставало дедалі більше, молодь почала об'єднуватись в окремі субкультури. Західні підвалини і традиції, стиль одягу, музичні напрямки кілька десятиліть поступово змішувалися з непорушними традиціями країни.

У Токіо в 1980-ті - японська молодь хотіла наслідувати західну моду. І насамперед нові поєднання японських традицій та західної моди у костюмі з'являлися серед молодих людей – фанатів окремих музичних стилів. Новий симбіоз в костюмі з'являлися серед фанатів окремих музичних стилів, наприклад Visual kei виник на основі суміші японського і кількох стилів західного року. (Рис.А.2.). Згодом музикальні, політичні, філософські субкультури поширювались та переплітались між собою спонукаючи молодь на сміливіші експерименти в одязі, а саме у 1990х - субкультура. харадзюку гарудзу, або "фрутс", відмінністю якої є велика кількість яскравого одягу та аксесуарів, що практично не поєднуються між собою. В межах Японії відтоді всі субкультури та модні молодіжні тенденції називають загальним терміном «японська вулична мода» [3].

У 1990-х фотограф Сеїті Аокі заснував журнал FRUITS, в якому, зокрема, публікувалося життя молоді району Харадзюку. Видання набуло великої популярності, а його назва стала цілим напрямком. Так звані фрутси поєднували вінтажний одяг із секонд-хендів та люксовими брендами,

ювелірні прикраси із саморобними фенечками. Цей вуличний стиль був про яскравий кислотний одяг, змішаний із саморобними аксесуарами. Фрутси стали новою культурною революцією, модним бунтом проти високої моди (Рис. А.3).

1.2 Поняття «білих» та «чорних» субкультур і різниця між ними

Пошук своєрідності образів серед стрітстайлу розвивався у двох протилежних напрямках. Одне з них було спрямоване на покращення зовнішнього образу, у західній термінології його названо словосполученням «Дрессін Ап». Інша тенденція полягає у свідомому відчуженні себе від свого соціального класу, у створенні приниженого образу. Вона отримала назву "Дрессін Даун".

Костюми «чорних» субкультур, кидають виклик білому суспільству своєю підкресленою успішністю, як, наприклад, зути, а також прихильники фанку та глема, образи, створені підлітковими субкультурами: рокабіллі, тедді-бойз, які підкреслювали показну респектабельність, часто доходючи до абсурду, можна характеризувати як приклад - «висхідної» спрямованості. «Сихідні» образи мають двоякий зміст: з одного боку це своєрідний засіб ідентифікації субкультури, з другого - символом заперечення інших, які не належать до неї. Зовнішність бітників, хіпі, рокерів, панків, гранж, Нью Ейдж, вихідців із середнього класу, а часом і інтелектуальної та творчої еліти, які свідомо створюють образ, що ігнорується суспільством, можна розглядати як усередині цього напрямку. Зовнішній вигляд панку, попри те, що він протилежний образу хіпі, є прикладом крайнього її прояву. Байкери підкреслювали свою винятковість, і створили костюм, який витримав випробування часом. Рокери за допомогою шкіряних курток та штанів, великої кількості металевих деталей, значків, агресивної символіки підкреслено демонстрували знаходження «поза законом». Так само як їхні попередники байкери, вони стали типовим прикладом «низхідної»

спрямованості, її крайнім втіленням став вигляд скінхедів зі своїм агресивним самоствердженням і навмисно протиставлений елегантності гранж [4].

Таким чином, для костюмів стрітстайл більш характерний «низхідний» напрямок як символ ідентифікації субкультури та відторгнення решти суспільства. Менш поширений «висхідний» напрямок, навпаки, створює покращений образ, носить одночасно і епатажний характер, що відрізняє її від колишніх принципів наслідуваності, що лежать в основі теорії поширення моди, так званої «теорії просочування».

1.3 Основні напрями розвитку «чорних» та «білих» субкультур в різних країнах XX століття

Хоч і країнами зародження вуличного стилю вважаються Англія та Японія, не можна не згадати про Америку. Та вулична мода, яку ми знаємо зараз найбільш ввібрала в себе тенденції Американських субкультур.

Час серйозного занепаду, яким стала Велика американська Депресія 1930-х років, викликало необхідність відчувати власну значущість, гордість за свою країну. Таку можливість надав Голлівуд, який створив новий образ персонажу – ковбоя.

В образ, ковбоїв входять– джинси, чоботи зі складним малюнком, зробленим зі різнокольорової шкіри, картаті сорочки, а також сорочки з фігурними вишитими кокетками та високими манжетами, замшеві куртки з бахромою. Костюм поширився на міських вулицях, ставши одним із перших проявів американських субкультур [5].

В історії стрітстайлу немає рівних по впливу цього костюма на розвиток подальших субкультур та вуличної моди. Найпопулярнішою річчю стали штани з недорогої та практичної коричневої брезентової тканини – джинси, які увійшли до костюмів багатьох субкультур як одна з головних складових.

Костюм вестерн 1930-40-х років першим вплинув на подальший розвиток костюмів «білих» субкультур, які шукають самовираження у фольклорному напрямку.

В урбаністичній Америці кінця 1940-х - початку 1950-х років з'явилася група бунтарів, що мали ідеологічні основи - відхід від життя суспільства, маючи протесаний характер. В основному це були студенти та представники бгеми, які називали себе «розбитим поколінням» або бітниками.

Бітники стали однією з основних субкультур, як в ідеології, так і в області костюма. Для них характерний протест проти сили держави, що пригнічує і вбиває особистість, зневагу основними американськими цінностями, зневажливе ставлення до суспільства споживання, яке виражалось небажанням брати участь у його житті, постійне перебування в дорозі стало способом життя бітників [6].

Невибагливий вигляд, заснований на принципі зневаги до одягу, увібрав у себе ті елементи, які через десять років повторилися в інших субкультурах. Джинси або прості вільні штани, простора смугаста бретонська або картата сорочка в дусі сільського кантрі, з-під якої виглядає біла футболка, чорна шкіряна куртка та робочі черевики склали їх костюм. Невід'ємним елементом цього костюма був чорний пуловер. З їхньої «подачі» згодом він стає уніформою інтелектуалів. Часто вони використовували окремі складові американської армійської форми.

Чорний колір був обраний бітним поколінням як символ відстороненості від світу. Блідість особи, загальна меланхолійна подоба, асоціативно поєднують представників «розбитого покоління» з романтиками XIX століття. Підкреслення своїх лівих поглядів знаходить свій відбиток у носінні простих картатих сорочок і джинсів, які ще не були загальноприйнятими в суспільстві (Рис.А.4.). Практично весь гардероб бітників використовується у представників субкультури гранж у 1980-ті роки, проте у своїй інтерпретації.

Чорний - стане основним кольором костюмів стрітстайл, улюбленою більшістю «білих» субкультур (рокери, панки, гранж, готична субкультура, кібер-панк та кібер-гот).

На відміну від «білих», «чорні» субкультури основою свого протестного костюма обрали традиційний європейський міський костюм збільшивши його форми до неймовірних розмірів, їх представники зуті, зазу та хіпстери хотіли продемонструвати свою «перевагу» над білим населенням гіперболізуючи форми костюма (Рис.А.5.).

Військовий час вносив свої поправки до вимог одягу. Необхідність скорочення витрат тканин у зв'язку з труднощами війни викликало протест у кольорової частини американців. Створений альтернативний костюм зут мав вигляд традиційного чоловічого костюма, збільшеного на кілька розмірів. В результаті став піджак, що досягає колін, з величезними плечовими накладками та широкими лацканами, штани на підтяжках із завищеною лінією талії та глибокими складками, закладеними на поясі. Доповнювали образ довгий масивний «золотий» ланцюг, що спускався від талії до колін. Черевики зі шкіри двох кольорів і капелюх з широкими полями. Надалі показна успішність і багатство будуть підкреслюватися «чорними» субкультурами за допомогою дорогих блискучих тканин та великої кількості «золотих» прикрас, найчастіше ланцюгів з великими підвісками, які носили як навколо шії, так і на поясі штанів [7].

Таким костюмом зут підкреслювали небажання миритися з політичними умовами, які диктували необхідність обмеження матеріалів виробництва одягу і водночас відмова брати участь у житті світлошкірого населення. Своїм незвичайним, протестним виглядом вони намагалися продемонструвати незацікавленість у проблемах країни пов'язаних із воєнним часом. Зуті дозволяли собі розкошувати, тоді як основне населення бідувало у прагненні допомогти фронту.

Традиційний європейський костюм став основою образів хіпстерів. Їхня «чорна» субкультура виникла в нью-йоркській атмосфері післявоєнного

часу. Зут і хіпстери з'явилися приблизно одночасно - перші - на початку 1940-х років, а другі в післявоєнний час. Обидва були створені чорним населенням, але на відміну від костюма зут, що мав відверто протестний характер, хіпстери створили своєрідне вбрання музикантів, які грають серйозну новаторську музику «бі-боп», засновану на імпровізації.

Музичний жанр, що з'явився, вимагав від виконавців відповідного індивідуального вигляду. Вбрання хіпстерів було доволі ексцентричним та привертаючим увагу. Двобортні костюми музикантів були просторими, у порівнянні з костюмом зут, вони виглядали прилеглими та не такими вичурними. Хіпстери, як правило, виражали свою індивідуальність, експериментуючи з аксесуарами (Рис. А.6).

Зовнішній вигляд хіпстерів отримав своє друге народження в 1980-90-і роки в костюмі «змішаної» субкультури Ейсід Джаз, яка взяла за основу музику попередників, а також увібрала в себе особливості їх зовнішності: використання беретів, окуляр та інших аксесуарів. У пізній версії до цього набору одягу додаються яскраві трикотажні светри, різнокольорові об'ємні берети, джинси, замшеві кардигани з трикотажним оздобленням. Можна сказати, що в даному випадку «сучасна версія» показує не лише расове змішання представників, а й поєднання предметів одягу, запозичених із костюмів «чорних» та «білих» субкультур [8]. Так, джинси, що прийшли з костюма вестерн, у 1980-х роках стають загальноприйнятим одягом і присутні вже в гардеробі практично всіх субкультур.

Образи створені «чорними» субкультурами відрізняються гіпертрофованістю форм, носять підкреслено урбаністичний характер, що пов'язано з прагненням чорного населення піднятися до рівня білого. Цю тенденцію можна спостерігати протягом усієї історії вуличної моди в ХХ столітті.

Американські рокабілі стали однією з перших субкультур, створених підлітками. Образ рокабілі тяжіє до елегантності й ошатності. Представники віддавали перевагу одягу з різнокольорових тканин, прикрашеному

декоративними елементами: вишивкою, оздоблювальними рядками, контрастним ниткам, а також джинси та куртки з деніму. Гострі кінці комірів чоловічих сорочок випускали поверх лацканів піджаків. Просторі штани з глибокими складками на талії, звужені в кісточці, а також взуття із синьої замші або зі шкіри двох контрастних кольорів, ріднили їх із представниками «чорних» субкультур – хіпстерами та зутами (Рис. А.7).

Тедді бойзи - ця субкультура виникла після Другої світової війни, коли молодь шукала нові способи самовираження та відмежування від старіших поколінь. Вони були часто пов'язані з насильством та антисполученням, а їх звички й стиль одягу з часом здобули популярність серед інших молодіжних груп. Тедді бойзи стали знаменитими завдяки своїй музиці, яка була базовою складовою рок-н-ролу. Вони слухали виконавців, таких як Елвіс Преслі, Чак Беррі, Ліберейс та інших. Ця субкультура відрізнялась від інших підліткових груп своїм стилем одягу. Для верху костюма чудово підходив однобортний вовняний жакет з оксамитовим коміром і сорочка з краваткою. Нижня частина – штани з горизонтальними смугами. Улюблене взуття, яке носив тедді-бой, були туфлі з товстою підошвою (Рис. А.8). На той час повний комплект костюма коштував дуже дорого [9].

Костюм тедів практично не знайшов повторень серед субкультур пізнішого часу, єдина деталь, що нагадує про них у сучасному гардеробі - характерні черевики на високій підошві, що з'явилися у готів в 1990-2000-х роках.

Моди - це британська молодіжна субкультура, яка з'явилася в 1960-х роках. На відміну від тедів, які мали своєрідність, представники іншої англійської субкультури - моди, просто намагалися не пропускати модні новинки, через що і отримали свою назву. Для того, щоб належати до субкультури модів, потрібно було обов'язково володіти всім наймоднішим, бути в курсі останніх новинок у кіно, музиці та літературі.

У 1960-х роках моди були часто пов'язані зі світом мотоциклістів та змагань на швидкість, і вони часто з'являлися на скутерах Lambretta та Vespa.

Ця субкультура мала сильний вплив на британську моду того часу, і багато дизайнерів використовували елементи стилю модів у своїх колекціях. Зокрема, бренд Fred Perry став символом стилю модів та розпочав співпрацю з ними в 1960-х роках.

Субкультура модів мала значний вплив на британську моду та вуличний стиль у наступні десятиліття. Наприклад, вуличний стиль у 1990-х роках, що включав широкі штани та бомбери. Також, з часом стиль модів еволюціонував, і він збільшився у розмірах, став більш еkleктичним та багатшим на деталі.

У даний час субкультура модів продовжує існувати та змінюватися, включаючи нові елементи та технології. Їх вплив на моду та вуличний стиль ще досі відчутний.

Свингуючий Лондон - це культурне явище, що відбулося в Лондоні в 1960-х роках. Цей термін виник у зв'язку зі змінами в молодіжній культурі, музиці, моді та мистецтві в тому часі. Це був період позитивних змін та новаторства в британській культурі. Він був пов'язаний з появою нових музичних течій, таких як біт-музика, моди та культури кафе, а також зі змінами у молодіжній моді, що стала більш експериментальною та вільною до вираження. Молодь прагнула створити власну культуру, з новою філософією, музикою та способом життя. «Бунтуючі» 1960-ті залишилися в пам'яті як час «сексу, наркотиків і рок-н-ролу», які перетворилися на основні засоби протесту [11].

Молоді модельєри, які відчувають настрої молоді, почали створювати моделі одягу, які вплинули на розвиток моди ХХ століття. Головним джерелом їхньої творчості послужили яскраві образи мешканців лондонської Карнабі Стріт (Рис. А.9).

У ці часи з'явилися нові модні тренди, такі як міні-спідниці, британські сукні, брюки-палацо та яскраві кольори. Відбулося також значне збільшення ролі моделей у моді та культурі взагалі, і багато з них стали відомими в усьому світі.

Англійський дослідник Катрін МакДемотт відзначає опублікування журналом «Таймс» у 1964 році карти «свингуючого Лондона», яка встановила три важливі вулиці з магазинами у Лондоні: Кінг Роуд, Кенсінгтон Хайт Стріт і Карнабі стріт. На цих вулицях раптово з'являлися нові незалежні бутики, такі, як «Базар Мері Квент», «Бабуся вирушає в подорож», «Висячий на тобі», «Містер Свобода» та «Біба». Вони пропонували молодим людям інший вибір, який виражав дух соціальних змін [12]. Нескінченим потоком бутики, що відкриваються на Карнабі Стріт, рясніли всілякими яскравими, кричущими малюнками на тканинах, демонстрували змішання одягу, результатом чого ставали образи, яким досі важко знайти визначення.

Свингуючий Лондон мав великий вплив на зародження хіппі у 1960-х роках. Хоча ці дві культури відрізнялися в багатьох аспектах, проте цей феномен став важливим попереднім етапом історії, що дало змогу сформуванню концепції, які стали ключовими для культури хіппі.

За всю історію ХХ століття субкультура хіпі стала одним із наймасовіших протестних рухів, які відкрито заявили про свої права. Вони мали свої ідеали та прагнення, виношували плани формування «нової раси», що живе у злагоді з природою. У запереченні насильства бачився їм єдино можливий шлях до перебудови світу, чому сприяв і спосіб життя, заснований на невторчання у світ довкола себе і спрямований на пошуки свободи.

Психоделічні настрої відбилися у використанні яскравих кольорів в одязі, в придушенні агресії та вживанні наркотиків з метою уникнути дійсності і звільнити творчий потенціал. Прагнення до творчості допомогло їм створити яскраві образи, які запам'ятовуються і з'єднують елементи, що здавались несумісними: індійські шалі, куртки з фарбованого хутра, жилети з тканин різних кольорів, пончо і багато іншого. Крім того, хіппі використовували символіку та кольори у своїй моді. Основними кольорами були коричневий, зелений та помаранчевий, а також використовувалися візерунки у вигляді квітів та птахів, що символізували мир та природу. Також

було популярним носити головні убори, такі як сомбреро або панама, а також золотисті та срібні прикраси.

У хіппі проповідувалося заперечення пуританства, і як наслідок, вільне кохання, яке стало згодом предтечою сексуальної революції. «Відхилення сексуальних табу виражалося у відмові дівчат хіпі від носіння бюстгальтера. Дівчата носили одяг, що просвічується, виставляючи напоказ «монокіні». Ці типові зразки одягу стали відомі всюди завдяки дивовижному зростанню в соціумі та індустрії моди» [13].

Ввібравши східну культуру, хіпі збагатили свій мальовничий образ яскравими фарбами, подорожуючи східними країнами вони доповнювали його етнічними речами: різнокольорові каптани, розшиті афганські халати, браслети з бісеру та фенічки. Налобна пов'язка - незамінний атрибут цієї субкультури, має два корені свого походження. По-перше, її традиційно носили мандрівники, а по-друге, подібні плетені смужки існували у членів індіанських племен. Також у хіпі простежуються елементи одягу американських індіанців та ковбоїв: оздоблення бахромою, використання шкіри та замші. З них найбільшу популярність користувалося пончо. Були запозичені ковбойські сорочки та штани з джинсової тканини з характерними елементами оздоблення, капелюхи «техас» та «сомбреро», чоботи з комбінованої кольорової шкіри та шийні хустки. Джинси, які раніше з'являлися у байкерів, бітників і рокерів у хіпі перетворилися на предмет творчості та самовираження, який прикрашали бісером, бахромою, шкіряними латками, розписували фарбами (Рис. А.10). Відстежуючи ілюстрації у книгах, присвячених історії костюма та субкультур, можна помітити, що загальноновизнаними пацифістськими символами, своєрідними «іконами» 1960-х років, стали зображення квітки, смайл та пацифік.

Хіпі залишили величезний слід в історії стрітстайла. Їхня ідеологія та спосіб життя, що йдуть від бітників, отримали свій подальший розвиток у таких субкультур 1980-х років, як Нью Ейдж, гранж, рейв.

Таким чином, можна зробити висновки щодо впливу субкультур на сучасну модну індустрію. Кожна з цих культурних підгруп дала поштовх, та розвиток ідеології наступним соціальним кодунам, які змішувались між собою та зрештою прийшли до вигляду сучасної вуличної моди. Кожна з культур залишила свій відбиток у модній сфері, відобразившись в елементах одягу та дизайні, які залишаються популярними й використовуються у сучасному світі.

Завдяки хіппі, елементи одягу, такі як широкі спідниці, вільні сукні, різноманітні принти, стали популярними та використовуватись у сучасній моді. Також, хіппі сприяли використанню натуральних матеріалів та еко-моді, що впливає на сучасну фешн індустрію, яка все більше звертає увагу на екологічну усвідомленість.

Субкультура модів була відома своїм акцентом на стиль, індивідуальності та модним експериментам. Елементи одягу, пов'язані з модами, включають квадратні плечі, короткі сукні, широкі капелюхи, окуляри-котики та яскраві кольорові комбінації. Ці стилістичні рішення знайшли відгук у дизайнерських колекціях.

Культура Рокабіллі зробила важливий внесок у світ дизайну і аксесуарів. Елементи, такі як полосатий або пунктирний принт, класичні геометричні візерунки, підкреслюються в дизайні одягу, аксесуарів та прикрас. Крім того, гребінці для волосся, пов'язки, широкі пояси, шкіряні аксесуари, такі як ремені або сумки, стали відбитком Рокабіллі і використовуються в сучасному фешні. Одним з головних елементів одягу, взятих з субкультури битників, є невимушені, більш натуральні і розслаблені силуети. Це включає в себе широкі, неконтурні сукні або спідниці для жінок, а для чоловіків - широкі брюки та сорочки. Битники віддавали перевагу комфортним і неформальним одягу, який виражав їх інтелектуальну та нонконформістську природу.

Крім того, елементи одягу, пов'язані з битниками, включають традиційний американський стиль одягу, такий як джинси, футболки з

лозунгами або принтами, класичні шкіряні куртки. Ці елементи одягу надихаються стилем бідноти, громадською думкою та антикомерційним підходом.

1.4 Аналіз розвитку розгалужень вуличних угруповань

1970-ті роки ХХ століття стали переломним періодом в історії стрітстайл, на якому закінчується лінійний розвиток субкультурних об'єднань. Відбувається своєрідний «вибух», зумовлений впливом постмодерністських змін у культурі, що характеризується одночасним існуванням їх різних видів. Молодіжні субкультури, що виникли в 1970-і роки, часто вдавалися до запозичень зі своїх попередників, як в ідеологічних основах, так і в костюмі. Але серед них існували і «незалежні», які створили свій новий неповторний образ, що не має аналогів у минулому і залишився не тільки в середовищі стрітстайл, а й в історії моди ХХ століття.

У 1970-х роках шокуючим костюмом і поведінкою відрізнялися панки. Саме з них починається нелінійний розвиток напрямків вуличної моди. Панк - рок з'явився в 1964 році в США, де виникло безліч ансамблів, музика яких мала потужну енергію молодості, піднімала дух свободи і швидко стала популярною серед молоді. Це була суміш народних мотивів. Американські панки виконували її на клубних вечірках, читали авангардистську літературу, захоплювалися символізмом та футуризмом. Ця підкультура з'явилася як відповідь на соціальну та політичну ситуацію того часу, що характеризувалася високою безробітністю, насильством та корупцією. Панки вірили в політичну та соціальну революцію, а також виражали своє незадоволення системою через музику, одяг та інші форми виразності.

У 1976 році хвиля панк-року досягла Великобританії. Респектабельна консервативна Англія була шокована агресивним проявом нового руху, який став масовим захопленням молоді. Знову в Англії вкотре сформувався зовнішній вигляд представників нового напрямку. «Британський панк

перетворився на свідомий пролетарський рух, одночасно залишаючись художньою течією» [14].

Шокуючі образи виникали не стихійно. Малькольм МакЛарен, лідер панк-групи «Секс Пістолс», один із засновників нового руху, став безпосереднім учасником створення відомого панк образу. Саме тут дизайнерський талант сімейного та творчого тандему з Вів'єн Вествуд вперше набув яскравого вираження. МакЛарен став ідейним натхненником Вествуд (Рис. А.11). Йому належить думка висловити протест через настільки агресивний образ, у якому змішалися несполучені речі, що надалі стало однією з модних тенденцій кінця ХХ-початку ХХІ століть - «поєднання непоєднуваного».

Анархія перетворилася на своєрідну мету панків, які всіляко намагалися акцентувати несвободу молоді у суспільстві. Так, з'являються штани - бондейж зі з'єднаними штанинами. Зв'язування рук ланцюгами або шкіряними ременями - демонстрація несвободи, як і вузькі чорні шкіряні краватки на шиї, що асоціювалися з петлею. Надалі Вествуд розвинула ідею штанів бондейж. Вона замінила чорний сатин червоною вовняною шотландкою, подовжила відкидний клапан, додавши такий самий спереду, внаслідок чого з'явився незшитий з боків, плісований фартух, що нагадує кілт [15]. Ця деталь посилила агресивно анархічну андрогінність (Рис. А.12). Призначені як для чоловіків, так і для жінок, штани бондейж втілювали нігілізм, нарцисизм і найбільше гендерне змішання, заявлене панк модою. Досі панки носять брюки з червоної шотландки, прикрашені блискавками, а зверху часто надягають спідницю або фартух з такої ж тканини.

Макіяж, що використовується і дівчатами та молодими людьми – червоні чи кобальтово-сині тіні навколо очей, чорна помада та білий грим, нагадував бойове забарвлення.

Ця субкультура давала можливість самовираження представникам обох статей. Дівчата носили куртки зі шкіри з розірваними майками та міні-спідницями, часто доповнювали образ порвані сітчасті панчохи, короткі

чобітки на гострій шпильці. Футболки, у яких для більшого ефекту часто відривали рукави, містили анархічні, часто непристойні написи. Варіантів одягу могло бути безліч, тут панувала шокуюча неузгодженість. Тим не менш, в історії залишився якийсь збірний образ представника панку, який обов'язково включає розірвану футболку, скріплену англійськими шпильками, з гаслами образливого змісту, чорну шкіряну куртку, «утикану» металевими заклепками, шипами, шпильками та значками, великою кількістю ланцюжків. А також зачіску у вигляді ірокезу яскравого флуоресцентного кольору та макіяж з переважним чорним кольором.

Культура скінхедів зародилася в Великобританії в кінці 1960-х років, спочатку як молодіжний рух з різними музичними вподобаннями.. Згодом, у 1970-х роках, з'явилася підкультура, яка була визначена своїм зовнішнім виглядом і асоціювались з коротко підстриженим волоссям. У цей період культура скінхедів стала пов'язана з націоналістичними та расистськими ідеологіями.

Зовнішній вигляд скінхедів з часом змінився, з'явилися джинсові куртки, масивні чоботи та краватки. Вони використовували футболки з різними групами, які їм подобаються, а також зображеннями військових клубів, з кольоровими принтами, внизу закатані вузькі сині джинси «Levi's» на підтяжках, високі чорні черевики, що мають досить загрозливий вигляд. У 1950-60-х роках заковували джинси байкери та рокери, але на відміну від них, скінхеди, робили це для демонстрації черевиків «доктор Мартінс», які часто мали кольорові шнурки, мода на які існувала серед скінхедів і панків. До середини 1960-х років це взуття завоювало любов молодіжних об'єднань. Вперше їх використовували скінхеди та панки, пізніше у 1980-х роках вони стали частиною костюмів субкультур гранж, кіберпанк та «техно».

У гардеробі скінхедів використовувалися досить об'ємні короткі нейлонові або джинсові куртки захисного кольору із центральною застібною блискавкою. Крім футболок вони часто носили картаті сорочки, коріння походження яких сягає сільського костюма кантрі (Рис. А.13).

Прикраса тіла татуюваннями була популярна у скінхедів так само, як у рокерів та панків, найчастіше зустрічаються символічні зображення на плечі чи передпліччі. Яскравий образ, що запам'ятовується, скінхеда зберігся впізнаним до нашого часу завдяки не тільки характерному костюму, а й обов'язковій деталі, що стала його відмітною ознакою - голеній голові. Звідси ж і назва їх субкультури.

Напряму нортен соул виник у Британії на основі захоплення танцями з акробатичними елементами. Такий мотив появи субкультури ріднить його з рейверами. Особливості їхнього костюма були зумовлені необхідністю здійснювати складні рухи, тому для зручності молоді люди стали носити широкі штани «трапецієподібного» силуету на широкому поясі, з глибокими защипами на талії (Рис. А.14). Крім класичних похилих кишень з відрізним бочком, часто вони мали також дві великі накладні кишені з клапанами на рівні колін. Такі штани отримали назву баггі [16].

З костюма нортен соул лише штани баггі продовжили своє подальше існування у стрітстайлі, а також, увійшли до сучасної молодіжної моди.

Субкультура скейтерів - це одна з найбільш відомих та впливових субкультур у світі вуличної моди. Вона з'явилася в кінці 1950-х - початку 1960-х років у Південній Каліфорнії, коли серфінг став популярним видом спорту. Скейтбординг став альтернативним способом для серферів тренуватися під час безвітряних днів, а згодом - окремою дисципліною. Катання на роликів дошках - було пов'язано з ризиком травматизму. Звідси обов'язкова наявність наколінників, налокітників та шолома в костюмі.

Одяг скейтерів змінювався з часом, відображаючи тенденції в моді та вплив інших субкультур. На початку розвитку субкультури скейтери одягалися в класичні каталоги одягу, що використовуються для серфінгу, такі як футболки, шорти і кеди Vans. Згодом, у 1970-х роках, з'явилися джинси, які згодом стали популярними серед поціновувачів культури [17]. Середні джинси були великим хітом серед скейтерів, адже вони були досить легкими

і міцними, тому забезпечували відчуття комфорту та мобільності. Часто в їх костюмах зустрічаються вільні штани зі світлої бавовняної тканини зі складним кольоровим малюнком і куртки - бомбери. Вони так само, як і баггі, мають етнічне походження та зустрічаються у «чорних» субкультур. Для скейтерів характерне носіння відразу двох футболок різних кольорів, поверх один одного, причому найчастіше нижня футболка замінюється батником з довгими рукавами (Рис. А.15).

Таким чином, проаналізовано, що кожна субкультура по своєму інікальна та вносить свій власний вплив на подальший розвиток моди та культур.

Одяг скейтерів відрізняється своєрідною комфортністю та функціональністю, що стало одним з важливих критеріїв сучасного вулично одягу. Це зручні шорти або джинси, футболки з яскравими принтами або логотипами скейт-брендів, реглани, кепки та шапки. Стиль скейтерів надихається графічними мистецтвами, графіті, урбаністичним середовищем та молодіжною культурою. Вплив панків на вуличну моду полягає у внесенні елементів антиконформізму та бунтарства в модні образи. Багато дизайнерів беруть натхнення з панк-естетики та використовують її в своїх колекціях. Це можуть бути нашивки на одязі, вишивка, використання шпильок, металеві акценти, використання контрастних кольорів та графічних елементів.

Стиль скінхедів впливає на вуличну моду, пропонуючи прості та практичні образи, які витримані в строгих кольорах, таких як чорний, білий та нейтральні відтінки. Часто можна побачити елементи вуличного одягу скінхедів у колекціях модних брендів, які поєднують їх з сучасними трендами та додають власні інтерпретації. Вплив скінхедів на фешн-індустрію проявляється в появі спеціалізованих брендів, які пропонують вуличний одяг для пошанувачів андеграунд культури.

1.5 Неоромантичні напрями субкультур

У 1980-ті роки з'являються субкультури, які вперше звертаються до історичної спадщини минулого як до джерела натхнення. Це нові романтики та готична субкультура.

Нові романтики виникли у атмосфері лондонських клубів, де дизайнери представляли свої моделі. Вперше показана там колекція Вів'єн Вествуд «Пірати», створена на основі історичних костюмів, стала основною для цього напрямку. «Забутий крій штанів і романтичних сорочок, що знімаються, з їх «червоподібним» малюнком ґрунтувався на крої чоловічого одягу XVI століття.

Просторі вільні сорочки та сукні з широкими, сильно прилаштованими рукавами, яскравих кольорів з контрастним малюнком у вигляді хвилеподібних ліній, комбінуються зі штанами історичного крою, підперезаними довгими широкими шарфами, жилетами з комірами. Комплекти доповнюються кольоровими капелюхами трикутниками або простими пов'язками. Взуття - чоботи, (деякі з яких доповнені ремінцями з пряжками), виготовлені з м'якої шкіри або замші. Окремі моделі чобіт із таким самим малюнком, як і на одязі. Завдяки зачіскам, манекенниці нагадували американських індіанців (Рис. А.16).

Моделі Вествуд дали візуальний образ першій клубній молодіжній субкультурі 1980-х років, заснованій на ностальгічних настроях, вона знову подарувала їм ідеї, які не залишилися поза увагою та отримали продовження. Нарцисичний образ, характерний нового романтика, дуже декоративний, навіть театральний, у ньому відбилися андрогінні мотиви, акцентовані глемом 1970-х років, а також експерименти з гендерними формами одягу [18].

У лондонських клубах можна було побачити костюми, що являють собою цілковите змішання елементів, запозичених із різних історичних епох. Так, наприклад, білий вільний одяг, що за формою нагадує традиційні японські шати, непогано поєднувалися з червоною стрічкою, перев'язаною

через плече і невеликою червоною хусткою з радянською символікою у вигляді серпа, молота і п'ятикутної зірки, заткнутим за пояс (Рис. А.17). Молодь зверталася і до спадщини минулого, і до футуристичних образів, наприклад пілотів космічних кораблів. Серед цього еkleктичного вбрання також зустрічалися речі, розшиті орнаментами з блискіток.

Субкультура готів зародилась у Великобританії на початок 1980-х років. Як і всі романтики, представники цієї субкультури представляють мистецтво як посередника між світом свободи та необхідністю. Глибинна філософія готичної субкультури знаходить відображення закінчених форм у втіленні образів, виробленому з урахуванням романтичного світогляду, ідеалів краси XVI століття, коли цінувалася витонченість, анемічність і болісно бліді, тонкі силуети. У їхніх костюмах історичні деталі набувають яскравого звучання, чому сприяє використання незвичайних поєднань сучасних тканин (Рис. А.18).

Головною особливістю одягу готів є його кольорова гама. Як правило, він складається з чорного, білого та червоного кольорів. Дівчата вдягають довгі чорні сукні та спідниці складного крою, вишукані корсети з різних матеріалів від оксамиту і шовку до латексу і вінілу. Як оздоблення застосовуються мереживо, штучне хутро, (їм обертається низ спідниці або верх сукні). Крім того, застосовуються декоративні металеві кільця, люверси. Також, готи часто прикрашали свій одяг залізними елементами та атрибутикою, що зараз напряму асоціюється з готичним стилем [19].

Побудовані на основі старовинного вбрання, чоловічі костюми не менш різноманітні, їх шиють з оксамиту, шовку, шкіри, багато прикрашають мереживами. З головних уборів віддається перевага чорним циліндрам. Із верхнього одягу - це пальта, накидки, шкіряні плащі. Особливо ефектно виглядають накидки, виконані в різних варіаціях, часто бувають двосторонніми з підкладкою з шовку контрастного кольору [19].

Існують й інші різновиди цього напряму, звернені до фетишистської, вампірської та футуристичної тематики. Прихильники першого напряму

віддають перевагу обтягуючим комбінезонам, сильно відкритим корсетам і сукням зі складними вирізами, багато декорованим численними ланцюжками і пряжками. Найбільш близький до цього відгалуження романтичний образ так званої готичної Лоліти, який дуже популярний. Його основу складають короткі сукні з широкими спідницями, прикрашені бантами і мереживом, що асоціюються з чимось дитячими.

Готи, які захоплюються літературними, кінематографічними образами вампірів, акцентують своєрідну зовнішність за допомогою характерного макіяжу: білий грим, на якому виділяються обведені чорним олівцем очі та нафарбовані яскраво-червоною помадою губи. Для посилення подібності «послідовники» графа Дракули використовують лінзи та штучні ікла (Рис. А.19).

Нові романтики та готична субкультура – два напрямки стрітстайлу, які використовували елементи історичних костюмів при створенні своїх образів. Але якщо перші несли яскравий оптимістичний початок і зверталися до незвичайних екзотичних нарядів піратів, тубільців тощо, то другі, навпаки, віддають перевагу витонченій витонченості похмурих романтичних мотивів.

Таким чином, проаналізовано, що готична субкультура, з її темною, містичною атмосферою, впливає на моду, пропонуючи елементи, які включають в себе шкіру, чорний одяг, камені, кружева, корсети та містичні символи. Вони створюють темну, драматичну естетику, яка знайшла своє відображення в колекціях багатьох дизайнерів та брендів. Готичний стиль також впливає на макіяж та зачіски, надаючи їм містичний та вишуканий вигляд. Романтики, з своїми елементами вінтажу, відродження природи та мрійливої естетики, створюють ніжні та легкі образи. Їх вплив проявляється в використанні пишних суконь, вишуканих аксесуарів, візерунків, які нагадують квіткові орнаменти та розмальовки. Романтичний стиль вражає своєю елегантністю та жіночністю, і його вплив можна побачити у колекціях багатьох відомих дизайнерів.

1.6 Субкультури, створені на основі музикальних жанрів

1980-ті роки стали десятиліттям зародження клубних субкультур, одна з яких – рейверів. Ця культура стала популярною в країнах Європи та США, і стала однією з найбільш впливових субкультур в світі. Перші рейви відбувалися на закритих вечірках в малих клубах та складах у північному заході Англії, але згодом вони поширилися по всій країні. Рейви зазвичай тривали кілька днів та ночей і мали незаконний статус, оскільки багато з них проходили без дозволів від місцевих влад. Рейви стали справжнім феноменом, який змінив не лише музичну індустрію, а й культуру в цілому. «Золота» молодь обрала місцем свого відпочинку Балеарські острови та острів Ібіцу, які послужили своєрідним стартовим майданчиком для нового руху. Його представники, на перший погляд, які проводять час у нескінченних танцях, асоціюються з натовпом, насправді, являються єднанням окремих індивідів у спільному танці. До кінця 1980-х - початку 1990-х років рейв став центральною молодіжною субкультурою, що об'єднує людей за допомогою танцю [20].

Спосіб життя рейверів, заснований на любові до нового танцювального ритму, вимагав вільного, зручного для рухів одягу. На їхніх фотографіях можна побачити вибрані відповідно до прагнення комфорту, трикотажні або нейлонові куртки з капюшонами, легінси з лайкри флуоресцентних кольорів, білі футболки з короткими та довгими рукавами з різними зображеннями - від веселих смайлів та сердець до рекламних слоганів. Їх носять у комплекті з джинсами (як класичними, так і широкими по всій довжині), брюками багті та різнокольоровими комбінезонами.

Як верхній одяг використовують і традиційні куртки вітрівки і колоритні національні пончо. Доповнюють образ різні головні убори. Це може бути традиційна бейсболка, панама і навіть солом'яний капелюшок, прикрашений штучними квітами. Нетрадиційні аксесуари, що прикрашають рейверів. Так, на шиї можна побачити дитячу соску, на обличчі респіратор

надзвичайно яскравого кольору, на руках об'ємні рукавички, зустрічаються хустки, накручені на руки або пов'язані на шії. З традиційних доповнень - окуляри, сережки-кільця, значки і кулони на шкіряних шнурках, наприклад, із зображенням знака ян -інь (Рис. А.20).

Штучні, так звані «кислотні» кольори одягу символізують ностальгію часом хіпі та психоделії. Рейвери часто розписують тіла простими візерунками, наприклад, спіралями або колами, подібно до хіпі та Нью Ейдж. Розписані тіла - своєрідне вираження єднання племені.

Весь образ проникнутий ексцентричністю та епатажем. Поєднавши урбаністичні риси (принти - комікси на футболках, бейсболки, круглі чорні окуляри) з національними (пончо, солом'яні капелюшки, хустки), і доповнивши все це незвичайними аксесуарами (соски, респіратори, об'ємні рукавички), рейв виразив настрої сучасної молоді. Рейвери поєднали у собі образ міського підлітка, любов хіпі, національного одягу, захоплення бодіартом.

Вулична мода, яка стала популярною в той час, була частково інспірована рейв-культурою, яка вимагала незвичайних та яскравих образів, що виражали творчість та індивідуальність. Рейвери використовували яскраві кольори та неонові відтінки, а також велику кількість прикрас, таких як браслети, ланцюжки та пірсинг, щоб виражати свої ідеї та погляди. Ці образи знайшли свій шлях в модну індустрію, де дизайнери брали натхнення з рейв-моди та використовували яскраві кольори та неонові відтінки у своїх колекціях. Сьогодні вулична мода та модна індустрія все ще використовують рейв-елементи, щоб відобразити сучасний стиль та виразити індивідуальність [21].

Окрім цього, рейв-культура вплинула на спосіб, яким люди сприймають та споживають музику та інші культурні продукти. Рейвери відкрили нові шляхи для спілкування та обміну музикою.

Гранж - це субкультура, що з'явилася в Сіетлі на початку 1990-х років і стала популярною серед молоді. Ця культура здобула світову славу завдяки

таким музичним гуртам, як Nirvana, Pearl Jam, Soundgarden та Alice in Chains, які стали зразками для молодіжного руху. Хоча гранж-культура була короткотривалою, вона залишила великий вплив на музику, моду та культуру загалом.

Зародження гранж культури пов'язане з розвитком альтернативного року в США 1990-х років. У цей період було багато нових гуртів, які гравали музику відмінну від традиційного року, і гранж став одним з напрямків альтернативного року. Гранж-музика відрізнялася від традиційного року звуком гітар з важкими рифами, акустичними інтерлюдіями та впливом панку. Тексти пісень мали зазвичай суворий характер, але й у них були моменти, що підносили надію на краще.

Поява подібного руху була своєрідною протестною реакцією на виникнення американських молодих бізнесменів - яппі у 1980-90-х роках, що відрізнялися строгими діловими костюмами. На противагу їм прихильники гранжу одягалися в незвичайні речі, куплені на благодійних розпродажах та магазинах старого одягу (Рис. А.21).

Такий самостійний підхід до моди відбив панковське коріння гранжу. На відміну яскравої індивідуальності панків, шанувальники гранжу відрізняються безликістю. Для їхнього вигляду характерне змішання речей з чоловічого та жіночого гардеробу. «Численні сорочки та светри, які вони носили обгорнутими навколо талії, створювали подобу спідниці і нагадували про задній відкидний клапан бам-флеп на штанах бондейж у панків» [22].

Складовими костюма цього напрямку стали поношені, розтягнуті джинси та футболки з характерними принтами на кшталт графіті, картаті та строкаті фланелеві сорочки, окремі предмети армійської форми (сорочки, штани, взуття, куртки), важкі робочі черевики або «доктор Мартінс». Ці речі раніше зустрічалися в битників і скінхедів. Очевидно, використання військового одягу представниками різних напрямів стрітстайл обумовлено його зручністю, продуманістю крою, міцністю матеріалів, тими самими чинниками можна пояснити і перевагу вищезгаданого взуття.

Основою для створення цього напрямку стрітстайл став гурт «Нірвана» з американського міста Сіетл. Своєрідне вбрання соліста Курта Кобейна, який міг вийти на сцену в дитячій короткій сукні, з хвостиками на голові та в робочих черевиках на ногах, послужила джерелом виникнення костюма цього різновиду (Рис. А.22). З того часу гранж грав із гендерною знаковістю одягу [23].

Таким чином, проаналізовано, що сучасна мода та стріт стайл також зберігають певний вплив гранжу, хоча він еволюціонував та адаптувався до сучасних тенденцій. Основні елементи гранж стилю, такі як драні джинси, плаття та сорочки з розмитими краями, в'язані светри з великими ворсинками та дірками, все ще зустрічаються в сучасному одязі.

Однак, гранж стиль також піддався модернізації та поєднанню з іншими напрямками моди, створюючи нові тренди. Зараз у гранж стилі поширено використання принтів в клітинку, шкіряних аксесуарів, металевих заклепок. Також дедалі більше дизайнерів включають гранж елементи в свої колекції, поєднуючи їх з іншими стилями, створюючи еkleктичний та оригінальний образ.

1.7 Відображення технічного прогресу в сучасних напрямках вуличної моди.

1990-ті роки подарували вуличній моді нові напрямки, засновані на використанні досягнень технічного прогресу. Це десятиліття також продовжило своє існування більшість субкультур 1980-х років. Японія була однією з перших країн, де молодь серйозно захопилася комп'ютерними іграми, віртуальним простором та інтернетом, віяння швидко поширилося по всьому світу. Комп'ютерні технології відкрили молодим людям нереальний світ, який обіграли молодіжні субкультурні напрямки. Одним із них стало «техно», на появу якого, окрім комп'ютерних ігор, вплинула й нова музика. Одягнені в антирадіаційні костюми та маски, військові артилеристські куртки

чи камуфляж міського бойовика, «техноси» виглядали як герої сучасного науково-фантастичного кіно – бойовика (Рис. А.23).

Застосування армійського одягу ріднить «техно» з бітниками 1950-х і гранжем 1980-х. Бейсболки та кросівки в останні десятиліття ХХ століття входять до костюма представників багатьох субкультур, оскільки стають традиційними та улюбленими у молоді.

Близький до "техно" кібер-панк, натхненний науковою фантастикою, віртуальними іграми, а також новим жанром коміксів. У той самий час, у його основі - панк напрямок. Погляди кібер-панків повністю відповідають поглядам їхніх попередників. «Збройні» сильнішою зброєю – комп'ютером та інтернетом, вони закликають використовувати технічний прогрес у всіх сферах суспільства, пропонують підірвати ієрархічні структури влади за допомогою доступних комп'ютерних мереж та вільних інформаційних каналів [24].

Представники руху, подібно до панків 1970-х, використовують у своєму костюмі відходи індустріального виробництва: автомобільні покришки, протигази, гумові трубки, мікросхеми, дроти, у поєднанні з сучасними технологіями та голографічними тканинами.

Сьогодні «техно-» і «кібер» стали приставками, що характеризують нові, «озброєні» сучасними технологіями урбанізовані відгалуження вже відомих напрямків. Це один із способів збільшення різноманіття костюмів стрітстайл, завдяки якому молодій людині надається можливість вибрати найбільш близьку йому течію у своєму середовищі. Так, наприклад, крім кібер-панків існують кібер-готи. Так званих індустріальних готів можна назвати техно-готами, оскільки їх образи перегукуються із представниками техно. Вони віддають перевагу робочим комбінезонам з камуфляжною тканиною, важким черевикам. Як аксесуари використовуються зварювальні окуляри, важкі металеві прикраси, часто з ефектом іржі. Костюми кібер-готів виготовляються із застосуванням пластику або сучасного матеріалу біфлексу, прикрашаються проводами, мікросхемами, світловідбивачами.

Шанувальники цього напрямку носять зварювальні окуляри. Ці особливості можна спостерігати на фотографіях інтернет сайтів, присвячених готичному одязі та в журналах відповідної спрямованості.

Образи представників стрітстайл, назви яких починаються з приставки «кібер», немовби прийшли з неіснуючої реальності, а їхні володарі нагадують мандрівників незасвоєного вигаданого простору. Можливо, такі експерименти підготують появу невідомих раніше «всесвітніх» футуристичних костюмів, подібно до того, як інформаційне суспільство створює віртуальний простір, що поєднує світ.

Таким чином, проаналізовано, що кібер культури, заснована на ідеї майбутнього, технології та кібернетиці. Вони впливають на моду, пропонуючи футуристичні елементи одягу, які включають в себе металеві деталі, високотехнологічні тканини, неонові акценти та геометричні форми. Водночас, ці угруповання підтримують експерименти зі стилістикою, створюючи унікальні комбінації, що поєднують в собі елементи мінімалізму, промислового дизайну та футуристичної моди.

1.8 Авангардне мистецтво як творче джерело субкультурних костюмів

Авангардні напрями, що з'явилися у мистецтві на початку ХХ століття, дали потужний поштовх пошукам нової образної мови та виразних засобів, що поступово поширилися і на інші сфери культури. Новаторські перетворення надалі відобразилися у змінах костюма, які призвели до формування образу сучасної людини.

Цьому процесу багато в чому сприяли і творчі експерименти, яким костюм піддавався у молодіжному середовищі, де першорядна роль належала субкультурам, які створювали все більш незвичайні образи протягом другої половини минулого століття. При вивченні явища стрітстайл вперше було знайдено риси, що поєднують його з авангардними напрямками мистецтва.

Слід зазначити, це може бути як загальні настрої, філософські і теоретичні передумови, і зовнішні прояви.

Першими художніми рухами, які прагнули висловити дух часу новими засобами, стали футуризм, дадаїзм та експресіонізм. Футуризм став не просто авангардним напрямом мистецтва, що прагнув поширення своїх ідей, він заявив про створення власної концепції культури. Ці сміливі починання знайшли відгук у творчості художників різних країн. Творчі новації футуристів виявлялися в різних галузях мистецтва, серед яких живопис, скульптура, музика, література, фотографія, архітектура, театральне мистецтво та інші. Саме цьому авангардному напрямку належить чимала роль своєрідного «матеріального втілення» революційних настроїв у костюмі ХХ століття. Його представники вперше створювали не лише художні твори, а й образ художника – борця, воїна, агітатора, для якого спеціально розроблялася особлива футуристичний одяг. «Багатоколірні, асиметричні і навіть світні костюми, в яких переважали динамічні геометричні форми, подібні до абстрактних мальовничих композицій, мали відображати і продовжувати у своїх фарбах і лініях атмосферу та рух міських вулиць. Костюми, що проектувалися, мали, крім того, можливості легких і несподіваних трансформацій. Безперечно, вони стали реакцією на процеси загального нівелювання, втрату сучасним одягом своїх соціально-репрезентативних функцій [25].

Нове естетичне сприйняття формувалося і розвивалося під впливом сучасного авангардного мистецтва, всередині якого виникли нові напрями та технічні прийоми. Інформальне мистецтво вперше звернулося до знакового живопису. Цей прийом знаходить широке застосування і в елементах костюма стрітстайл, найяскравіше виявляючись у написах та малюнках футболок. Значною мірою завдяки такому прийому футболки стали культовим, іконічним предметом моди ХХ століття. Знак, який несе певну інформацію, дозволив повсякденному предмету одягу стати своєрідним «рупором» свого власника [25].

Напрямок поп-арт, котрому об'єктом творчості служили прості предмети повсякденного побуту, на відміну дадаїзму виникло не через огиду до сучасної цивілізації. Масова культура вперше розглядалася як нове джерело натхнення, незважаючи на те, що перед нею тьмяніє будь-яка, навіть найяскравіша індивідуальність, за яку доводиться дедалі активніше боротися. Поп-арт продовжив традиції дадаїзму, що полягають у використанні будь-яких матеріалів, і довів його абсурдного виходу за межі естетичного розуміння. З його появою портрети поп-ідолів - Елвіса Преслі, Мерилін Монро та інших, вперше почали друкуватися на різних предметах одягу, при цьому механічне, багаторазове повторення знецінювало значення образу, перетворюючи його на декоративний елемент. Незважаючи на те, що метод тиражування був відомий ще до появи поп-арту, тільки цей напрямок підняв його на вершину популярності.

Таким чином, проаналізовано, що стрітстайл культура, яка розвивається стихійно, використовувала лише ті новації мистецтва, які допомагали їй самовираженню, головним критерієм якого було відображення справжності, достовірності образів. У прагненні створити костюм, відмінний від модних стандартів, субкультури інтуїтивно зверталися і до сучасних прийомів, і до «примітивних» способів, у пошуках альтернативного шляху розвитку костюма, стрітстайл підсвідомо поєднав архаїчний і новаторський початок, широко використовуючи досвід століття. Авангард і авангардне мистецтво мають значний вплив на вуличну моду та фешн індустрію. Ці напрямки стимулюють творчість, інновації та експерименти в модному світі, перетворюючи традиційні уявлення про одяг та стиль.

Авангардне мистецтво, зокрема конструктивізм, сюрреалізм, кубізм і абстракціонізм, надають модним дизайнерам нові ідеї та візуальні рішення. Вони пошукують незвичайні форми, неочікувані комбінації кольорів та текстур, інноваційні способи конструювання одягу. Такі елементи авангардного мистецтва впроваджуються в колекції модних брендів і вуличному стилі, додаючи їм унікальності та оригінальності.

Висновки до розділу 1

1. В результаті вивчення костюмів, створених субкультурами та розвинених у досліджуваному явищі, званому у літературі «антимодою» чи «вуличною модою» виявлено, що костюм стрітстайл бере початок у субкультурному костюмі, призначений для ідентифікації індивіда з своєю групою та способом самовираження.

2. Виявлено ідейно-творчі «першоджерела» та причини виникнення костюмів «білих» та «чорних» субкультур. Детально розглянуто їх відмінні риси. Помічено початок нелінійного процесу розвитку костюма стрітстайл, починаючи з 1970-х років та паралельне існування безлічі напрямків. Визначено, що особливістю здійснення функцій у суспільстві є свобода індивідуального вибору знаково-символічних засобів костюма.

3. Проаналізовано особливості костюмів та вплив на них технічного прогресу, формування постсубкультурних явищ, що відображають постмодерністські тенденції. Костюми стрітстайл змусили змінити уявлення про моду, визначили її розвиток на десятиліття уперед. Починаючи з 1960-х років минулого століття, висока мода починає звертатися за натхненням до субкультурним напрямкам костюма. Під їх впливом перетворюються загальноприйняті зразки краси, тепер вони ґрунтуються на ідеалах молодості. Певний імпульс розвитку субкультурних костюмів був наданий і авангардним мистецтвом ХХ століття, яке потужно заявило про себе, представивши безліч відгалужень, які намагалися створити оригінальний образ.

РОЗДІЛ 2

ПРОЄКТНО-КОМПОЗИЦІЙНИЙ

Вивчення вуличної моди є важливим етапом у процесі розробки дизайнерських колекцій, оскільки вона є рефлексією культури, молодіжного руху та соціальних змін. Вулична мода відображає індивідуальність, самовираження та сміливість споживачів, а також їхні прагнення до новаторства та відходу від стандартних норм. Враховуючи це, аналіз та тенденцій стрітстайлу допомагає дизайнерам одягу зрозуміти потреби та бажання своєї цільової аудиторії, а також передбачити майбутні тенденції та напрямки в модній індустрії.

2.1 Актуальність вуличної моди

З плином часом, технологій та різних культур стрітстайл зараз асоціюється зі зручністю, комфортом, вишуканістю та індивідуальністю. Головною перевагою стрітстайлу є те, що одягаючись в цьому стилі ти найкраще можеш виразити та зберегти своє «я», міняти та приміряти або навіть змішувати образи різних субкультур не відносячись до них. Сучасна вулична мода надає дуже багато можливостей пов'язаних зі зміною образу. Стрітстайл більше не документує моду – він її створює. Наскільки впливовим виявиться цей інструмент і в що еволюціонує, покаже лише час.

Вуличний стиль в Україні стає все популярнішим, повною мірою відображаючи прагнення покоління до поєднання комфорту та індивідуальності. На думку провідних стилістів світу, одяг стрітстайл – це не тільки прагнення зручності. Це спосіб життя сильної та впевненої в собі особистості, яка концентрується на суті речей та людських відносин, нехтуючи умовностями.

Сьогодні street fashion відносять до одного з найперспективніших напрямків сучасної моди. Підтвердженням цього є покази мод від відомих

кутюр'є, які все частіше включають моделі одягу у вуличному стилі в свої зіркові колекції.

Основна ознака вуличної моди – відсутність правил, обмежень у використанні кольорів чи стильових напрямків субкультур. Можна поєднувати спортивний одяг з елегантними речами, мас-маркетом, змішувати різні форми, створюючи нові силуети. Сучасна вулична мода являє собою мікс існуючих видів субкультур, стилів та напрямів. Народившись на вулицях великих міст, стиль постійно розвивається, вбираючи нові культурні та художні тенденції, зберігаючи при цьому свій національний характер.

Різносторонність цього стилю не має меж, образи можуть бути як по-французьки елегантними, так і по-японськи епатажними або по-скандинавськи мінімалістичними. Не дивлячись на це, сучасна вулична мода з кожним сезоном має свої тренди, які розповсюджуються по всьому світу. Нинішні тренди народжуються на вулицях звичайними людьми та соціумом. Модельєри «кутюр» стали брати ідеї «на вулиці». Запозичення та адаптація чужих ідей, а також переклад їх на мову високої моди стало загальним явищем [27].

Провівши аналіз сучасних тенденцій, можна виділити декілька основних трендів. Сучасні дизайнери та бренди зараз використовують вставки з шифону, прозорі, облягаючи тканини в виробках. Також являється актуальним червоний колір різних відтінків та використання його в монохромних образах. Асиметрія в крої та формах, нерівності й деконструктивізм. Тренд на петчворк цього сезону набув нового, більш романтичного вигляду. Він з'явився на показах Tom Ford, Missoni, Chloe та українського бренду Ksenia Schnaider [28].

2.2 Визначення типу та образу споживача

Одним з важливих аспектів розробки колекції жіночого одягу у вуличному стилі є визначення цільової аудиторії. За останні десятиліття

вулична мода стала все більш популярною серед різних вікових груп споживачів. Однак, для цілеспрямованого створення колекції, рекомендується зосередитися на конкретній віковій групі.

Вуличний стиль одягу знайшов свою популярність серед різних соціальних груп. Проте, у молодіжному сегменті він набуває особливої популярності. Молоді люди, включаючи студентів, молодих професіоналів та загалом творчих осіб, активно використовують вуличний стиль одягу для самовираження, підкреслення своєї особистості та створення нонконформістського образу.

Для данної колекції цільовою аудиторією будуть жінки віком від 18 до 25 років. Одяг підійде для споживачів, які ведуть активний спосіб життя та пов'язані з творчою сферою. Ця колекція розрахована на шанувальників рейв та панк культури, оскільки розроблений одяг включає в себе атрибутику даних субкультур, а також комфорт й зручність, що призначений для відвідування відповідних заходів: рейви, концерти, вечірки.

2.3 Опис призначення колекції

Дана колекція одягу – це кілька виробів гардероба, об'єднані загальною стилістичною ідеєю, метою, а також кольоровою гамою. Колекція являється авторською, оскільки в ній висловлюється власна концепція одягу, а також розвиток стилю який може видозмінюватись надалі. Авторські колекції, створені для демонстрації на міжнародних виставках і ярмарках, в нічних клубах, на презентаціях, для участі у творчих конкурсах [29]. Ця колекція є унікальною своєю ідеєю, кольоровою гамою та поєднанням різноманітних субкультурних силуетних форм між собою. Створена з урахуванням сучасних тенденцій вуличної моди. При розробці ескізів був врахований обраний стиль та джерела натхнення взяті за основу, якими являється вуличний стиль та його культура. Колекція призначена для сезону

весна-літо, що дає можливість перейти з утепленого варіанту до більш легкого та літнього.

Основна структура колекції вироблена за принципом гардероба, яка складається з 5 блоків, які доповнюють один одного та створюють так звану композицію [30]. Розроблено блок повсякденного, святкового, ділового, верхнього та нижнього одягу, які об'єднані однією ідеєю та стилістичним рішенням.

Призначення I-го блоку колекції „Повсякденний”.

Рис. 2.1. Блок повсякденного одягу

Повсякденний блок одягу відіграє важливу роль у гардеробі кожної людини, оскільки він призначений для щоденного використання в різних ситуаціях та активних заняттях (рис. 2.1). Цей блок одягу повинен відповідати потребам комфорту, практичності та свободи руху. Це одяг, який люди носять під час роботи, навчання, відпочинку або проведення вільного часу. Він має забезпечувати зручність під час повсякденних дій, забезпечувати відведення вологи.

Призначення II-го блоку колекції „Святковий”.

Святковий блок одягу має надавати відчуття елегантності та вишуканості. Це одяг, який використовується для важливих подій, таких як весілля, випускні вечори, корпоративні вечірки або новорічні святкування. Він має підкреслювати красу, грацію та індивідуальність людини, надаючи їй особливий шарм. Для даного блоку розроблені ескізи святкового призначення (Рис. 2.2.).

Рис. 2.2. Святковий блок

Призначення III-го блоку колекції „Діловий”.

Діловий блок одягу має важливе значення в професійному оточенні, оскільки він призначений для офісних зустрічей, бізнес-подій та робочого середовища (Рис. 2.3.). Цей вид одягу допомагає створити відповідний імідж та професійний вигляд. Діловий блок одягу має поєднувати стиль, комфорт та дотримання ділової етикету. Це одяг, який використовується у формальних та напівформальних ситуаціях, де важливо зберігати професійний вигляд. Він повинен бути дискретним, але стильним,

забезпечувати зручність під час руху та демонструвати організованість та розуміння ділового середовища.

Рис. 2.3. Діловий блок одягу

Призначення IV-го блоку колекції „Верхній одяг”.

Верхній блок одягу є важливою частиною гардеробу, оскільки він призначений для забезпечення комфорту, захисту від погодних умов та виконання естетичних функцій. Верхній блок одягу має виконувати декілька функцій одночасно. Він повинен забезпечувати тепло та захист від холоду, дощу, вітру та інших погодних умов (Рис. 2.4.). Крім того, верхній одяг може мати практичні кишені для зберігання речей, капюшон для захисту від дощу або декоративні елементи для створення стильного образу.

Рис. 2.4. Блок верхнього одягу

Призначення V-го блоку колекції „Нижній одяг”.

Рис. 2.5. Блок нижньої білизни

Блок нижньої білизни має кілька основних функцій. Він повинен забезпечувати опору та підтримку, формувати силует, а також бути

комфортним для носіння під зовнішнім одягом. Крім того, нижня білизна може мати естетичну функцію, додавати нотки романтики або сексуальності до образу. Може мати захисну функцію, створюючи бар'єр між шкірою та зовнішніми впливами. Враховуючи всі деталі розроблено ескізи для даного блоку (Рис. 2.5.).

2.4 Трансформація творчого джерела в модель-образ

У цьому розділі буде розглянуто тему трансформації творчого джерела в модель-образ, зосереджуючись на вуличному стилі, стрітстайлі та вуличних субкультурах в контексті створення колекції одягу та гардеробу. Вуличний стиль та стрітстайл поєднують в собі індивідуальність, креативність та самовираження, що можуть бути використані для створення унікальних модель-образів.

Для створення даного гардеробу було проведено аналіз та вивчення вуличних субкультур для подальшого перетворення й створення повноцінної колекції одягу. З обраного джерела натхнення, а саме – вуличних субкультур були взяті конкретні елементи одягу з подальшим використанням й видозміненням у авторській колекції.

В запропонованих ескізах можна прослідити широкі та розширення форми, не прилягаючі до тіла. За таким принципом було створено штани, які використовуються в колекції. Трансформаційним джерелом послужили штани баггі, які пішли від субкультури нортен соул (Рис. А.24).

Блок нижньої білизни створювався на основі японської вуличної субкультури харадзюку, яким притаманне використання яскравих й контрастних кольорів, особливо рожевих, синіх та чорних. Ідеєю створення та використання панчо, натільних пов'язок не тільки в блоці білизни, а й в повсякденному житті, також послужила субкультура харадзюку (Рис. А.25).

Не менший вплив на колекцію зробив панк стиль, з нього були взяті використання сітки та портупеї в образах.

2.5 Композиційна побудова та формоутворення колекції

Однією з важливих речей при створенні одягу є означення концептуальної побудови та її вплив на задумку колекції. Гардероб побудований на ідеї змішування субкультурних костюмів в один образ за для пошуку нових форм та дизайнерських рішень.

Композиційна побудова та формоутворення в дизайні одягу включають в себе різноманітні елементи, які допомагають створити гармонійний та естетичний образ колекції. Основними засобами об'єднання даних моделей в колекційні ряди є контраст та пропорційність силуетів. Зв'язок моделей костюмів в колекції здійснюється на основі контрастних, нюансних або тотожних відносин основних елементів форм костюмів.

Контраст в дизайні одягу полягає в поєднанні протилежних елементів для створення виразності. Цей принцип додає динамічності, виразності та інтересу до колекції. В створених моделях такий принцип проявляється в кольоровому контрасті: поєднання яскравих та протилежних кольорів та контрастних форм, силуетів.

Другий принцип який використовується для об'єднання моделей – пропорційність. Пропорційність відіграє важливу роль у створенні гармонійних і естетичних образів. Цей принцип передбачає правильне співвідношення між різними елементами одягу, такими як довжина, ширина, обсяг, висота та пропорції деталей. Врахування пропорційності допомагає досягти балансу, вигляду і стилю в колекції, особливо якщо в колекції присутній контраст [26].

2.6 Характеристика блоків колекції та їх асортиментного складу

В асортимент повсякденного блоку в основному входять штани різних силуетів та форм і одна спідниця. Верхня частина модельного ряду максимально різноманітна та складається з топів, сорочки, накидок та сітчастих боді. Доповнюється все це за допомогою різних аксесуарів, кросівок, та масивних черевик (Рис.2.1). Кольорова гама даного блоку чорно біла з рожево синіми акцентами.

Асортимент блоку верхнього одягу складається з укорочених та довгих дутих курток, пуховиків, аксесуарів і відповідного взуття (Рис.2.2). Кольорова гама цього блоку складається з червоних, сірих, синіх, білих та чорних відтінках, які об'єднані декоративним рішенням.

Асортимент святкового блоку складається з спідниць та суконь, штанів, блузок, светрів, різноманітних аксесуарів, масивних черевик та туфель (Рис.2.3). Кольорова гама святкового одягу є самою насиченою та більш неординарною, в її входить червоні, бордові, білі, чорні, та рожеві відтінки, які об'єднані декоративним рішенням та текстурою.

Асортимент ділового блоку складається з сорочки, блуз, боді, спідниць, різних аксесуарів, туфель та черевиків, кольорова гама є стриманою, але її прикрашають яскраві декоративні рішення (Рис.2.4). Завдяки різноманітним щільностям тканин даний блок одягу можна носити в інші сезони пори року, так як він є актуальним в офісах та комфортним для щоденного використання.

Асортимент блоку білизни складається з бюстгальтерів різної форми та крою, топи, стрінги, трусики бразиліана, боді й панчохи (Рис.2.5). Кольорова гама складається з білого, чорного, червоних та рожевих кольорів.

2.7 Розробка сценарного образу творчої колекції

Показ мод - це важливий етап в житті кожного дизайнера, оскільки він відіграє значну роль у просуванні його бренду та колекцій. Одним з етапів

успішного показу мод являється розробка сценарного образу, що включає в себе створення характеру, зовнішнього вигляду, манери поведінки, та інші аспекти, які впливають на сприйняття колекції. Цей образ допомагає передати концепцію та настрій показу, залучити увагу глядачів та підкреслити особливості одягу.

Головним аксесуаром даної колекції являється використання панчох різних видів та довжини, асиметричні рукавички з розрізами, що найбільше передають настрої вуличних угруповань. Для доповнення та надання більш агресивного вигляду, що асоціюється з панк або гот культурою можна додати чокери з шипами, які вдягаються на шию. З взуття в колекції використовуються шкіряні ботильйони довжиною вище коліна та взуття на високій підшві. Макіяж виконується в темних тонах з використанням коричневих або приглушених червоних та фіолетових помад. Основою макіяжу для цієї колекції є застосування смокі айс - це техніка макіяжу очей, яка створює димчастий ефект. Цей метод характеризується інтенсивним використанням темних кольорів, зокрема сірого, чорного або темно-коричневого, для створення глибини та туманного ефекту на повіці. Для святкового блоку одягу до макіяжу додається використання блискіток на очах та щоках для більш святкових настроїв. Для надання експресивності з зачісок використовують ефект мокрого волосся. Даний стиль зачіски, при якому волосся виглядає, немов воно змочене або приклеєне до голови. Цей ефект надає волоссю блискучий, мокрий вигляд і часто асоціюється зі свіжістю, сучасністю та сексуальністю.

Висновки до розділу 2

1. У результаті роботи з темою-першоджерелом й сучасних досліджень тенденцій моди створена задумка колекції. Було проведено аналіз споживача для колекції одягу у вуличному стилі.

2. На основі творчого джерела – вуличної моди виконано розробку концепції колекції, та визначено, що характерними ознаками є довжина міні, асиметрія, багатошаровість, використання шкіри, металева фурнітура, рвані панчохи та сітчасті рукавички.

3. Розроблено ескізи моделей колекції та виконано опис призначення колекції. Колекція для жінок молодшого віку складається з 5 блоків різного призначення: повсякденного, ділового, святкового, верхнього одягу та нижньої білизни. В асортимент входять різноманітні моделі, такі як куртки, сорочки, блузки, топи, спідниці та штани, які мають сучасний і молодіжний вигляд.

4. Визначено сценарний образ творчої колекції, який надає більш бунтарського характеру. Використовується макіяж смокі-айс, темні приглушеного кольору помади. З зачісок використовується техніка мокрого волосся, щільно покриті лаком прядки. Для доповнення образу наявні порвані панчохи, рукавички та чокери з шипами.

РОЗДІЛ 3

КОНСТРУКТОРСЬКИЙ

3.1. Опис зовнішнього вигляду моделі

Для виготовлення обрано три моделі з святкового та повсякденного блоків одягу. Такий вибір ескізів зумовлений виконанням в матеріалі невеликої кількості моделей, тому потрібно обрати ті, які найточніше передають задумку, першоджерело та загальну цілісність створеної колекції. Крім того, що ці ескізи передають головну ідею, вони є найбільш універсальними у виконанні та в подальшому використанні в гардеробі. Вони представляють широкий спектр призначення, їх можна використовувати як для повсякденного, так і ділового, святкового образу. Моделі відповідають сучасним напрямкам моди сезону весна-літо 2023, та розраховані на жінок молодіжної групи споживачів (Рис. 3.1).

Рис. 3.1. Ескізи обраних моделей одягу для виготовлення

Опис художньо-технічного оформлення моделі

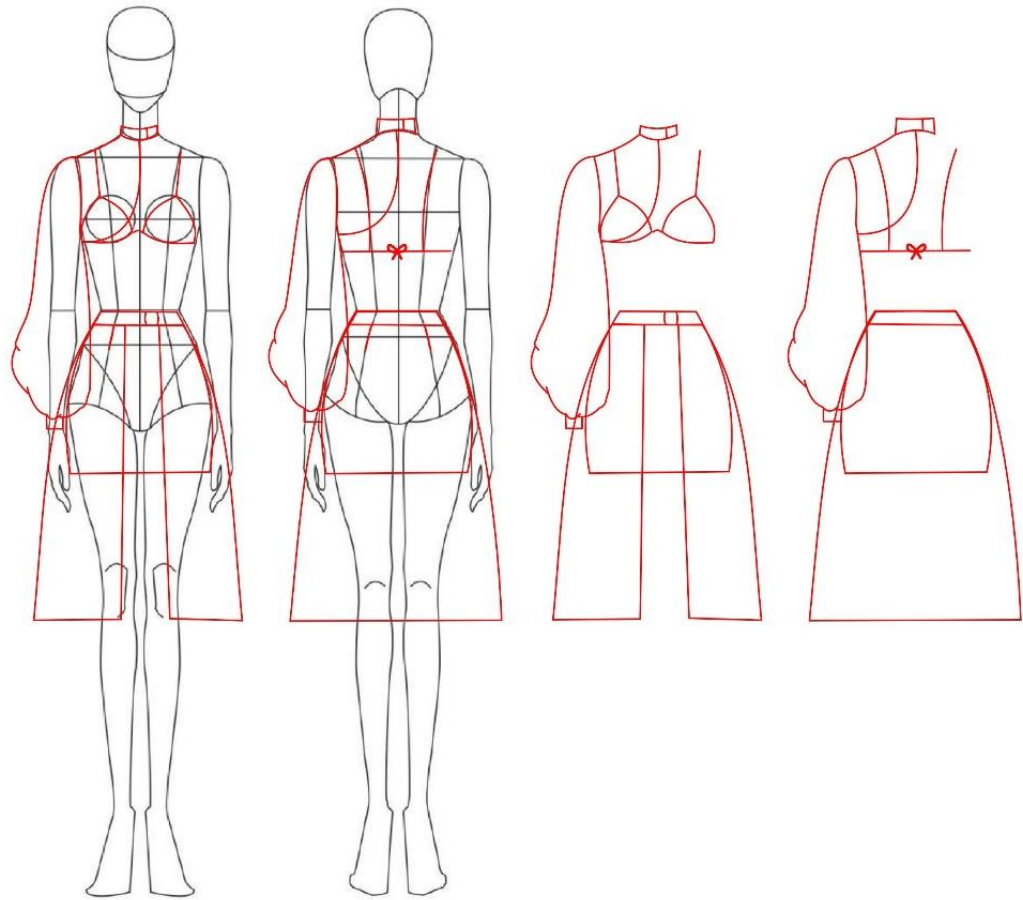

Рис. 3.2. Вид спереду та заду технічного рисунку першої моделі

Опис зовнішнього вигляду моделі 3.

Блузка жіноча довжиною до лінії грудей з одним вшивним рукавом. Рукав довгий, розширений зверху і до низу. Блузка фіксується на шиї коміром-стійкою.

Спідниця складається з двох шарів тканини. Нижня спідниця пряма довжиною міні. Верхня спідниця вільного силуету довжиною до колін, на талії фіксується ремінцем з пряжкою (Рис.3.2).

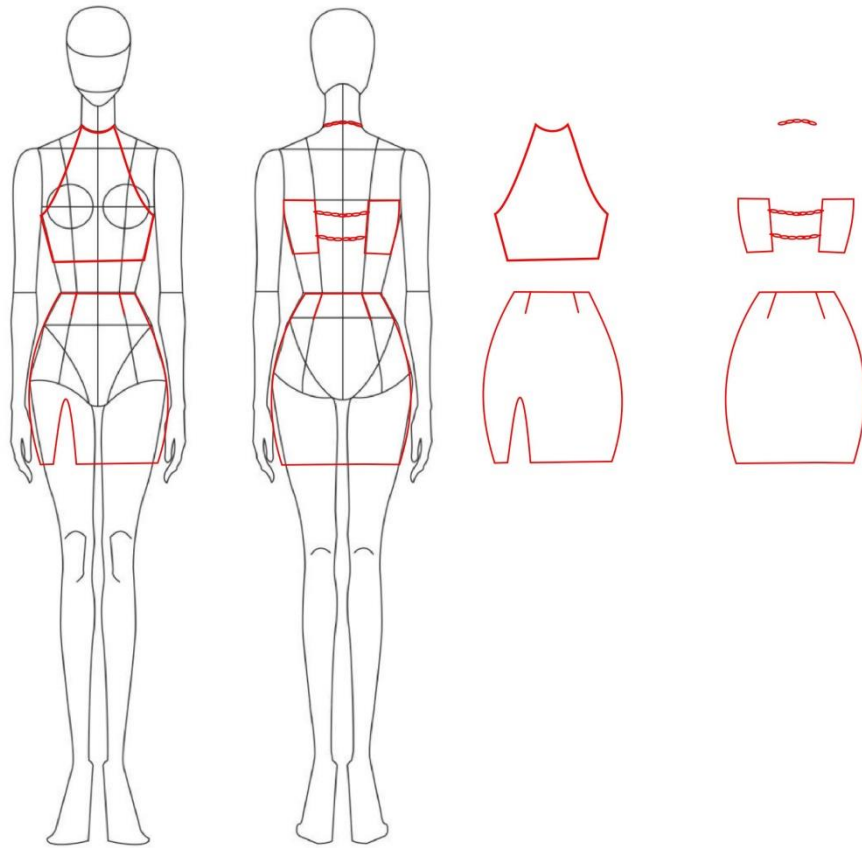

Рис. 3.3. Вид спереду та заду технічного малюнку другої моделі

Опис зовнішнього вигляду моделі 2.

В цьому образі використовуються топ довжиною вище талії, горловина з американською проймою. Топ має вертикальний розріз на спинці, розташований по центру та кріпиться на два ланцюги по спинці та один ланцюг навколо шиї. Виріб виконаний з трикотажного полотна. Спідниця довжиною міні, вище коліна, прилеглого силуету. Має виточки на передньому та задньому полотнищі. На передньому полотнищі спідниці розташований розріз (Рис.3.3).

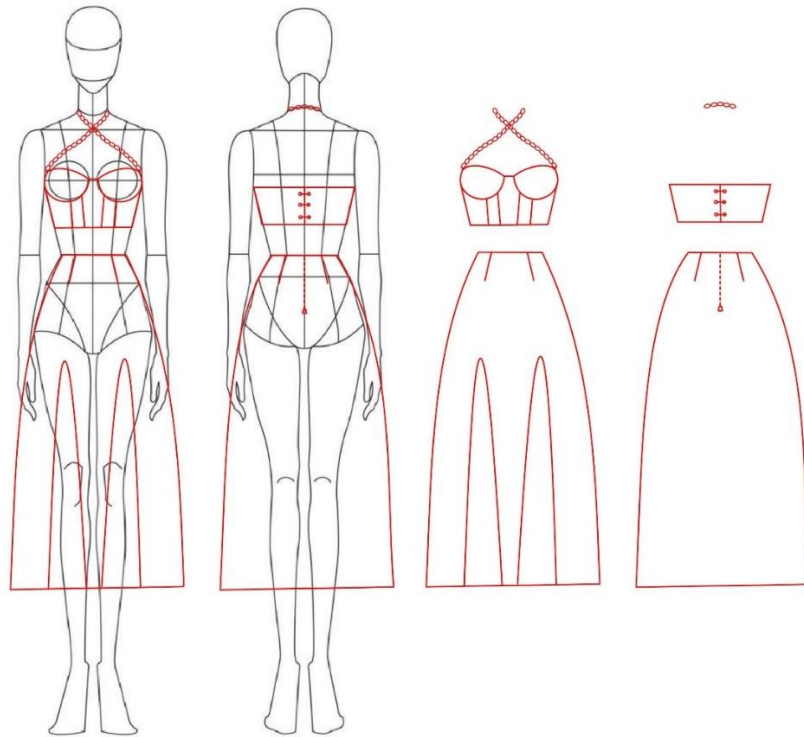

Рис. 3.4. Вид спереду та ззаду технічного малюнку третьої моделі

Опис зовнішнього вигляду моделі 3. Спідниця прямого силуету довжиною до середини литки. Передне полотнище з двома вертикальними розрізами. На передньому та задньому полотнищі спідниці виконані дві виточки. Для фіксації на задній частині по центру розташована застібка-блискавка. Топ з вшивними чашками на кісточках, перед топу з двома вертикальними рельєфами. На спині використовуються зав'язки. До бокової частини ліфу пришиті ланцюги, які фіксуються на шиї (Рис.3.4).

Формування вихідних даних для отримання конструкції

Таблиця 3.1.

Модель 1.

№	Найменування ознаки	Варіант ознаки
1	2	3
1	Асортимент (вид виробу)	Блузка
2	Статєво-вікова ознака	Жіноча, мол. вік. група

3	Силует	Напівприлеглий
4	Вид покрою рукава	Вшивний
5	Розмірно-повнотна ознака	170-85-90
6	Прибавка Пг	4 см
7	Матеріал	Плащівка «канада»

Таблиця 3.2.

Модель 2.

№	Найменування ознаки	Варіант ознаки
1	2	3
1	Асортимент (вид виробу)	Топ
2	Поло-вікова ознака	Жіноча, мол. вік. група
3	Силует	Прилеглий
4	Вид покрою рукава	Без рукава
5	Розмірно-повнотна ознака	170-85-90
6	Прибавка Пг	0 см
7	Матеріал	Біфлекс

Таблиця 3.3.

Модель 3.

№	Найменування ознаки	Варіант ознаки
1	2	3
1	Асортимент (вид виробу)	Спідниця
2	Поло-вікова ознака	Жіноча, мол. вік. група
3	Силует	Прилеглий, з розширенням до низу
4	Покрій	Прямий
5	Розмірно-повнотна ознака	170-85-90

6	Прибавка по талії	0 см
7	Матеріал	Котон сатин

3.2. Вибір матеріалів для виготовлення моделей колекції

Для вироблення жіночої блузки використовується плащова тканина «Канада». Це м'який, досить щільний матеріал, що не зминається. Має водовідштовхувальну поверхню. Добре приймає потрібну форму, після чого тканини можна легко повернути початковий вигляд. На відміну від інших плащових тканин - «канада» має частково матову поверхню. Застосування тканини використовується, серед жіночому, чоловічому, дитячому асортименті, особливо верхньому одязі, що включає пошиття курток, пуховиків, плащів та інших виробів [31].

Для спідниці використовують тканину котон-сатин. Котон-сатин – це тканина, яка виробляється на бавовняній основі та має деякі подібності з атласом. Такий матеріал цінується за гладкість, атласний блиск та гігієнічні властивості. Котон-сатин відрізняється від інших матеріалів, насамперед плетінням. При цьому для такого полотна характерне подовження ниток тільки на лицьовій стороні. Волокна мають високі характеристики міцності і при цьому є легкими.

Виготовлення топу бандо рекомендовано виготовляти з тканини біфлекс, виходячи з його властивостей та застосування. Біфлекс – це синтетичне трикотажне полотно. Матеріал виготовляють з додаванням лайкри, нейлону, мікрофібри. Основна особливість біфлексу – еластичність, здатність ефектно облягати тіло і не ускладнювати при цьому рухи. Ця тканина використовується для спортивних, танцювальних костюмів, а особливо для пляжних та тренувальних спортивних купальників. Зовнішній вигляд тканини яскравий, гладкий, в той же час полотно має щільне волокно (табл. 3.4).

Таблиця 3.4

Структурні параметри текстильних матеріалів

№ п/п	Призначення	Оформлення поверхні	Переплетення ниток	Сировинний склад, %	Ширина, см
1	2	3	4	5	6
1	Виготовлення верхнього одягу	Матова поверхня	сітчасте переплетення	100% поліестер	150 см
2	Сукні, сорочки, підкладки	Гладкофарбована	саржеве	30% бавовна, 70% поліестер	150 см
3	Спортивний одяг, купальники	Гладкофарбована	Стрейч полотно	нейлон	100 см

Як відомо, дбайливий та правильний догляд за одягом збільшує термін його експлуатації та зберігає інтенсивність кольору, форму, якість матеріалу. Враховуючи властивості кожної тканини сформульовано рекомендації по догляду за одягом й розроблено етикетку, згідно ДСТУ 2122-93 «Матеріали для одягу. Символи та вимоги для одягу», (табл. 3.5 – 3.7).

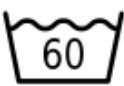

Таблиця 3.5

Символи та вимоги догляду на етикетці жіночого топу бандо

Символи по догляду	Значення символів
1	2
	Прання в теплій воді при температурі не вище 40°C нейтральними миючими засобами
	Сушка на горизонтальній поверхні
	Барабана сушка заборонена
	Дозволено прасувати при максимальній температурі 110 градусів

Таблиця 3.6

Символи та вимоги догляду на етикетці спідниці

Символи по догляду	Значення символів
1	2
	Звичайне прання при температурі 60 градусів
	Сушка на горизонтальній поверхні

	Дозволено прасувати при максимальній температурі 110 градусів
---	---

Таблиця 3.7.

Символи та вимоги догляду на етикетці накидки

Символи по догляду	Значення символів
1	2
	Прання в теплій воді при температурі не вище 40°C нейтральними миючими засобами
	Сушка на горизонтальній поверхні
	Дозволено прасувати при максимальній температурі 110 градусів

Вибір методу виготовлення, характеристики ниток, метод обробки й оздобленням фурнітури грає важливу роль в створенні одягу, оскільки це може вплинути на його якість, зовнішній вигляд, зручність та тривалість експлуатації.

Крім того, вибір методу виготовлення та обробки може вплинути на зовнішній вигляд одягу. Отже, вибір правильного методу підбору сировини, ниток, фурнітури та обробки є критичним етапом в створенні якісного та зручного одягу. Це забезпечує надійність та тривалість експлуатації одягу, а також забезпечує його привабливий зовнішній вигляд та комфортність для носіння.

Характеристика ниток і фурнітури

Назва	Призначення	Характеристика
1	2	3
Нитки з лавсану для шиття та вишивання Склад ниток ЛЛ: 100% лавсан (поліефір, поліестер)	Для зшивання деталей виробу та прокладання оздоблювальних строчок	Нитки мають високу міцність, еластичність, зносостійкість, незначну усадку
Гудзик пластиковий Круглий, 20 мм	Для функціональної застібки виробу	З наскрізними отворами, має два отвори для фіксації на виробі
Декоративний ланцюг Склад: метал	Служить оздоблювальним елемент як лямка топа, фіксує виріб	Має сріблясту, гладку поверхню

Конфекційна карта виробу - це технічний документ, який містить детальні характеристики виробу, такі як розмір, форма, конструкція, матеріали та деталі. Вона розробляється дизайнером чи технологом, які відповідають за створення виробу.

Конфекційна карта використовується в процесі виробництва, щоб забезпечити однаковість та якість виробу. Вона надає детальні інструкції для крою тканини, складання та зшивання деталей, а також обробки країв та закріплення гудзиків, кнопок та блискавок.

Конфекційна карта допомагає забезпечити точність та якість виробу, що дозволяє виробникам дотримуватися стандартів якості та вимог до виробів, що забезпечує конкурентне перевагу на ринку. Також вона допомагає зменшити годину та витрати на виробництво, оскільки дає чіткі інструкції для робітників та сприяє автоматизації процесу виробництва. Сама конфекційна карта на кожен виріб знаходиться в додатках до дипломної роботи (Додаток Б).

3.3. Вибір способу розробки об'ємно-просторової форми моделей колекції

Моделювання лекал є невід'ємною та важливою частиною процесу створення одягу. Воно включає розробку та побудову основних шаблонів, які відображають форму та пропорції одягового виробу.

Для створення дизайну та моделювання одягу можна використовувати різні методи отримання конструкції виробів. Найпопулярнішими є: розрахунково-графічний, муляжний, метод типових конструкцій.

Метод застосування типових конструкцій полягає в створенні вихідної конструкції одягу на основі готових типових конструкцій, які мають встановлені стандарти розмірів та пропорцій. Цей метод дозволяє зменшити час на розробку конструкції та скоротити витрати на матеріали та роботу.

Для виконання моделей в матеріалі та розробки лекал було обрано метод типових конструкцій. Також перевагою даного метода є те, що обрані конструкції мало відрізняються від базових, тому саме цим способом резонно проводити необхідні видозміни. Після проведення моделювання готова конструкція переводиться на чистову кальку для подальшого виготовлення. Для створення ескізу в матеріалі, було обрано метод типових конструкцій, а саме за методикою "Мюллер і Сін".

Метод моделювання за методикою Мюллер і Сін є одним із підходів до створення лекал та побудови шаблонів для одягових виробів. Він

використовується в галузі моделювання та крою одягу і відомий своєю точністю та високою якістю кінцевого продукту.

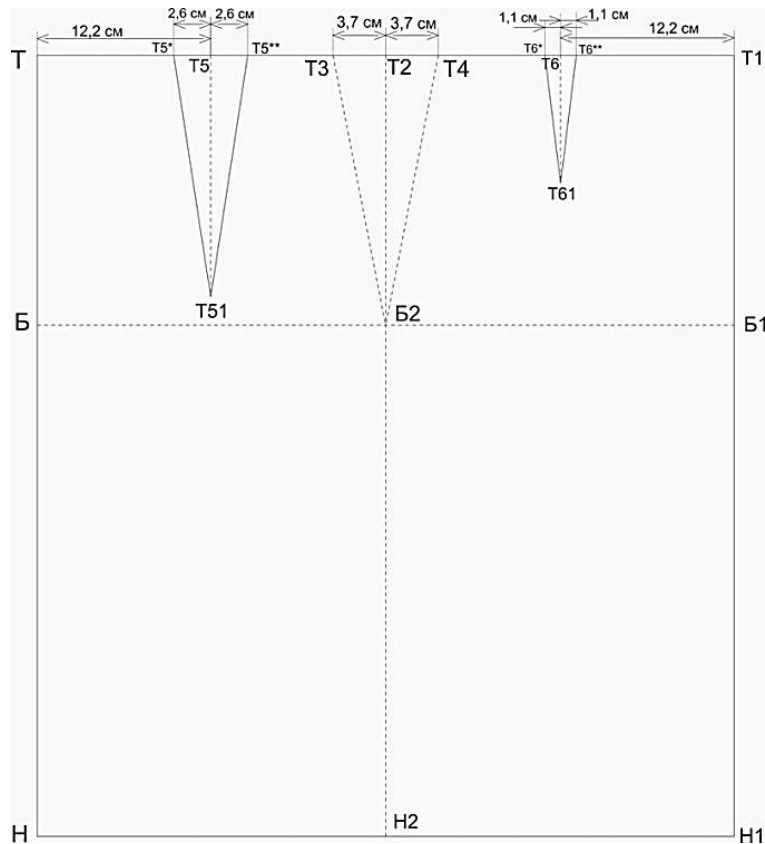

Рис. 3.4. Базова конструкція спідниці

Для отримання первинної форми спідниці було застосовано конструктивне моделювання 2-го виду.

- Трансформація ліній деталей одягу
- Додавання конструктивно-декоративних ліній
- Розширення та видозміна силуетної форми

Для отримання первинної форми спідниці було застосовано конструктивне моделювання 2-го виду. Детальна видозміна конструкції для остаточної форми лекал зображена на (Рис. 3.7).

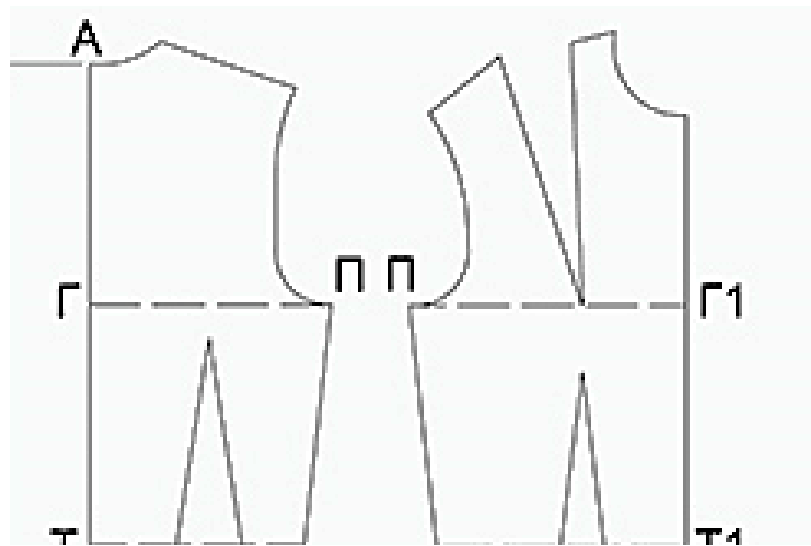

Рис. 3.5. Базова конструкція блузки

Для отримання первинної форми блузки було застосовано конструктивне моделювання 2-го виду.

- Трансформація ліній деталей одягу та видозміна контурів вільних країв деталей, конструктивних ліній

- Видозміна силуетної форми

Для отримання первинної форми топу з американською проймою також використовується основа базової конструкції плечового виробу. Для отримання готових лекал було застосовано конструктивне моделювання 2-го виду.

- Видозміна силуетної форми

- Перенесення виточок

Для отримання первинної форми рукава було застосовано конструктивне моделювання 2-го виду.

- Видозміна силуетної форми

- Паралельне розширення .

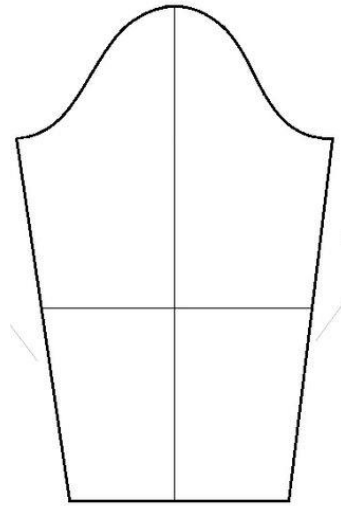

Рис. 3.6. Базова конструкція рукава для подальшого моделювання

3.4. Розробка конструкції моделей колекції

Взявши за основу метод моделювання типових конструкцій за технологією "Мюллер і син" були побудовані базові конструкції виробів, а саме: спідниці, плечового виробу та вшивного рукава для подальшого моделювання й видозмінення форми моделей. Створення лекал виконується на розмірні ознаки фігури 170-80-84.

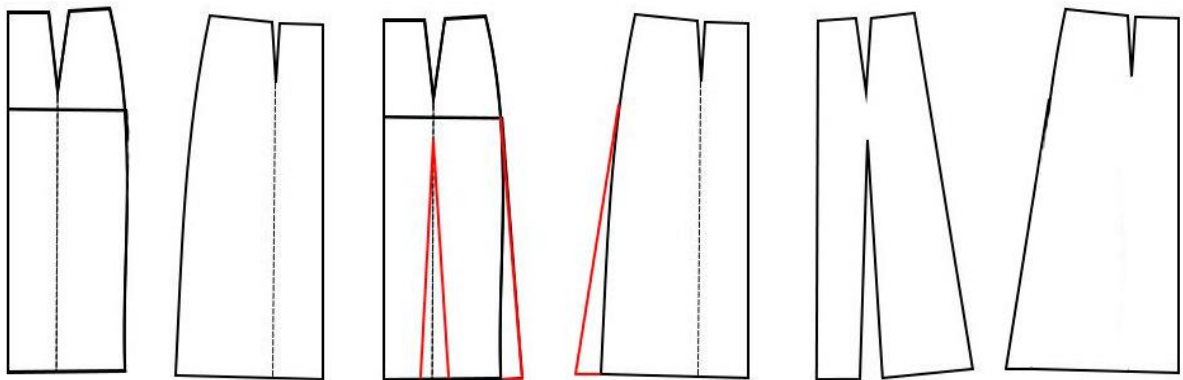

Рис. 3.7. Схема моделювання спідниці

Для моделювання спідниці було взято за основу базову конструкцію спідниці за технологією "Мюллер і Сін". По базовій конструкції, з бокової

сторони від лінії стегон до низу спідниці виконано розширення на 5 см. Виточки не змінюються. Для моделювання на передній частині полотнища спідниці по центру робиться розріз.

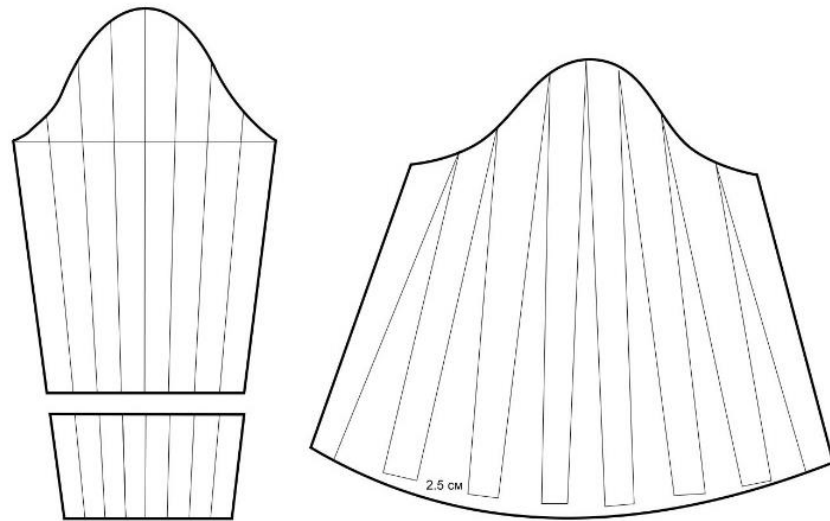

Рис. 3.8. Схема моделювання рукава

Верхню частину конструкції рукава подовжено в області лінії зрізу низу на 2,5 см. Поставлено надсічки на лінії середини рукава. Вихідну вертикальну лінію членування нанесено від верхньої надсічки рукава. Позначені надсічки розведено на однакову величину. У рукаві «ліхтарик» додано припуск по низу рукава для утворення напуску.

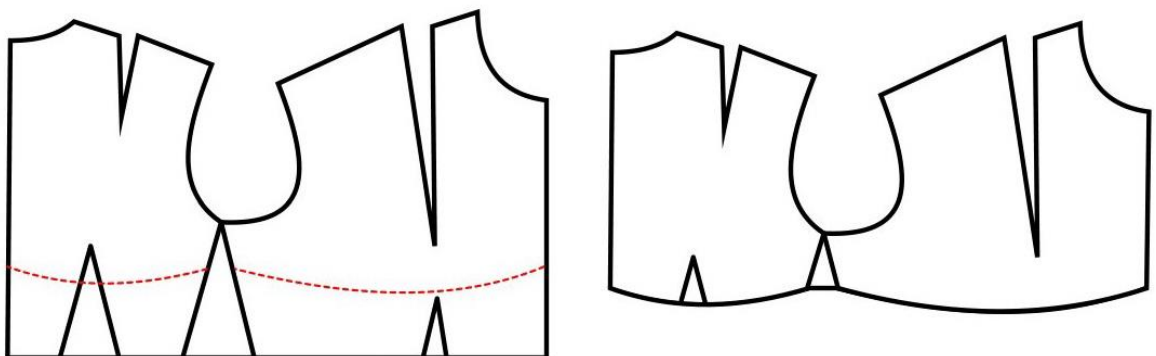

Рис. 3.9. Схема моделювання блузки в масштабі

Моделювання конструкції блузки асиметричного крою виконано за принципом 2-го типу моделювання. На базовій конструкції укорочено та змінено форму низу виробу. На пілочці блузки виточка по талії залишається на місці, змінено глибину виточки, прибрано виточку на спинці по талії. Плечові виточки не змінено.

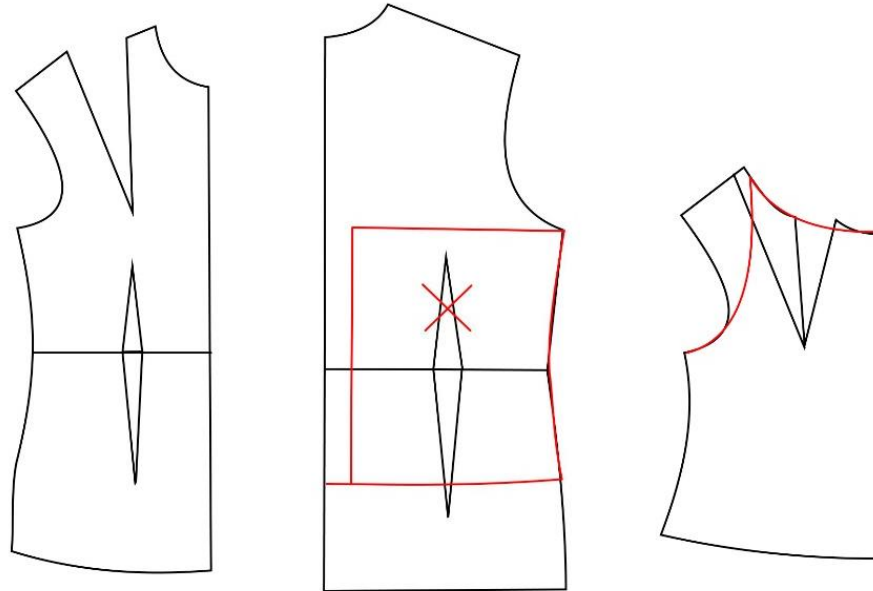

Рис. 3.10. Схема моделювання блузки

Для моделювання топа з американською проймою на базовій конструкції пілочки блузки перенесено нагрудну виточку в лінію горловини. Далі від плеча по горловині відкладено 2 см. Проведено нову лінію горловини пілочки. На спинці виробу по центральній лінії зменшено конструкцію на 2 см.

Специфікація деталей

№	Найменування деталі	Кількість лекал	Кількість деталей крою
1	2	3	4
1	Пілочка блузки	1	2
2	Спинка блузки	1	2
3	Рукав блузки	1	1
4	Передне полотнище спідниці	1	2
5	Заднє полотнище спідниці	1	2
6	Пілочка топу	1	2
7	Спинка топу	1	2
8	Комір	1	1

3.5. Розробка лекал однієї з моделей колекції

Одержання готових лекал деталей виробу – це завершальна стадія проектування одягу. Процес виготовлення лекал оригіналів важлива складова розробки та виробництва одягу й інших текстильних виробів. Оригінальні лекала є основою для створення готового виробу, вони визначають його форму, посадку та дизайн. Вірно виконані лекала допомагають забезпечити точність та відповідність вигляду посадки виробу до задуманого дизайну. Вони враховують розміри, пропорції та форми людського тіла, що дозволяє створити виріб, який максимально відповідає анатомічним особливостям і забезпечує комфорт під час носіння.

Основні лекала-оригінали отримують за допомогою копіювання деталей з конструкторських креслень і додавання технічних припусків на обробку.

До трьох обраних моделей для виконання в матеріалі було розроблено основні лекала-оригінали з додаванням припусків 2 см (Рис.3.9-3.12).

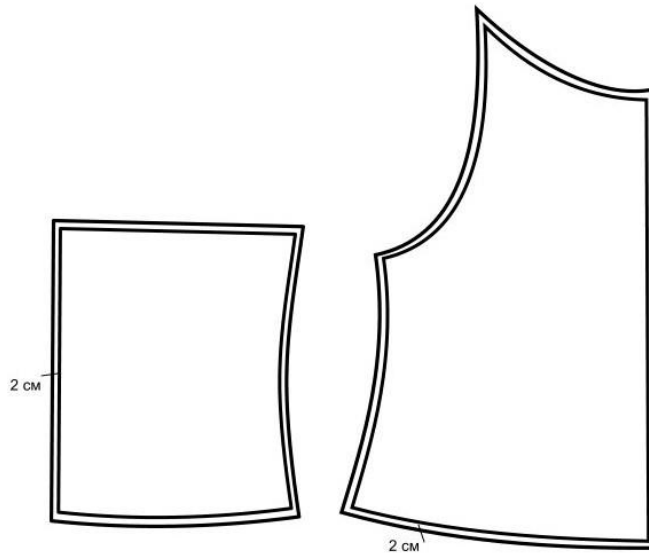

Рис 3.9 Лекала-оригінали на топ з американською проймою

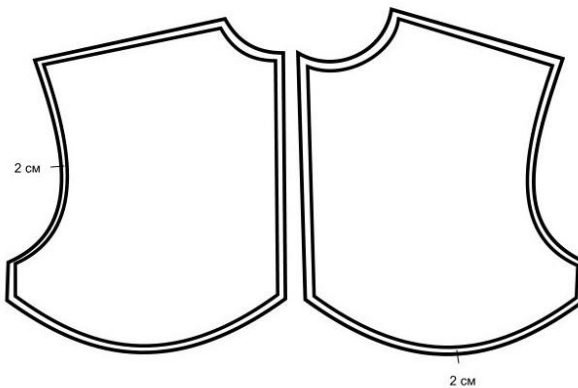

Рис. 3.10 Лекала-оригінали пілочки та спинки блузки

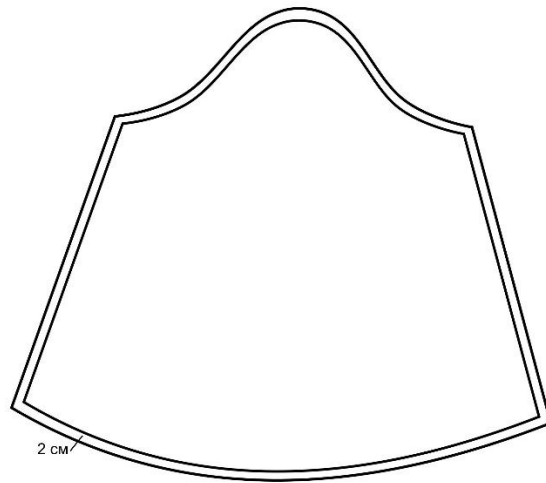

Рис. 3.11 Лекала-оригінали рукава блузки

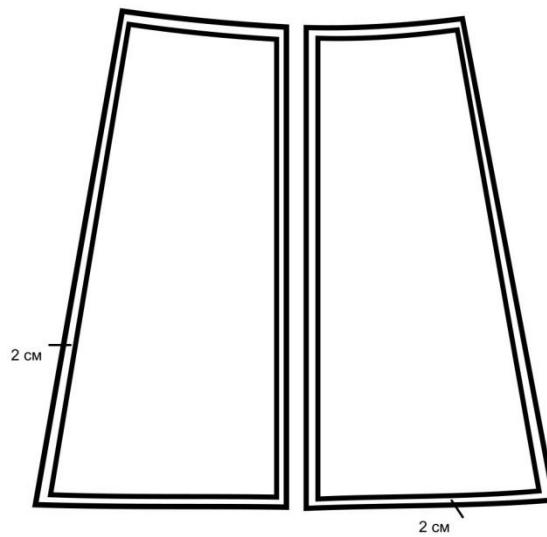

Рис 3.12 Лекала-оригінали переднього та заднього полотнища спідниці

В додатках до кваліфікаційної роботи представлено фотографії трьох обраних у виконанні моделей: спідниці, топа та блузки (додаток В)

Висновки до розділу 3

1. Обрано та описано зовнішній вигляд трьох моделей, що найбільше відповідають вимогам споживачів та відображають головну ідею колекції.
2. Вибрано матеріали та нитки для виготовлення моделей колекції, описано їх властивості та характеристики. Визначено символи та вимоги за доглядом для тривалої експлуатації виробів.
3. Обрано спосіб та метод розробки об'ємно-просторової форми моделі колекції. Визначено послідовність роботи над створенням конструкції.
4. Розроблено конструкції моделей, виконано опис моделювання та розроблено лекала-оригінали до них.

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

1. Проведено аналіз передумов формування вуличної моди, вивчено розвиток та специфіку субкультурних угруповань, відзначена важливість моди у світі як соціокультурного явища, що впливає на стиль життя й самовираження людей. Проведено паралель та вплив між вуличною модою та авангардним мистецтвом.
2. Обґрунтовані принципи трансформації на основі проведеного аналізу першоджерела в подальше створення авторської колекції одягу.
3. Описано споживача колекції. Визначені вихідні дані для розробки колекції одягу в системі гардероб.
4. Виконано на основі цільової аудиторії та обраного першоджерела ескізи одягу, які складаються з п'яти блоків різного призначення. Описано блоки колекції та їх призначення.
5. Виконано розробку конструкцій деталей моделей колекції, які найбільше передають задумку та структуру композиційної побудови колекції.
6. Виконано основні етапи розробки виробів, моделювання та створення лекал. Розроблено конфекційні карти на кожну модель та виготовлено готові вироби.

Список використаних джерел

1. Vogel S. Streetwear: The Insider's Guide, 2007. 351 p.
2. McDermott C. Made in Britain. London: Mitchell Beazley, 2002. 206 p.
3. Narumi H. Japanese Street Style, 2010. 229 p.
4. Дизайн одягу в полікультурному просторі: монографія / М. В. Колосніченко, К. Л. Пашкевич, Т. Ф. Кротова та ін. – Київ: КНУТД, 2020. – 268 с.
5. DeWeese G., Weil Steven E.. Western Shirts: A Classic American Fashion. 2004. 176 p.
6. Битники все про субкультуру біт-покоління Режим доступу: <https://istorik.net/351-bitniki-istoriya-fotografii-bit-pokoleniya.html>
7. Polhemus T. Streetstyle from sidewalk to catwalk. London: Thames and Hudson, 1997. 112 p.
8. Chuprina N.V., Krotova T.F., Pashkevich K.L., Kara-Vasylieva T.V., Kolosnichenko M.V. Formation of Fashion System in the XX – the Beginning of the XXI Century. *Vlakna a Textil*. 2020. 4(27). P. 48-57.
9. Соціологія: молодіжна субкультура. Режим доступу: <https://ru.osvita.ua/vnz/reports/sociology/29794/>
10. De la Haye A. and Dingwall C. Surfers Soulies Skinheads & Skaters. Subcultural style from the forties to the nineties. London: V&A publications. 1997. 136 p.
11. Laver J. Taste and fashion. From the French revolution to the divscent day / J. Laver. - L., 1946. 271 p.
12. McDermott C. Made in Britain.- London.: Mitchell Beazley, 2002. 208 p.
13. Boucher Fr. A History of Costume in West.-London.: Thames and Hudson, 1997. 464 p.
14. Henry T. Break All Rules! University Microfilms, Ann Arbor, MI, - 1989. 152 p.
15. Bolton A. Men in skirts. London: V&A publication, 2003. 144 p.

16. Nowell D. "The Story of Northern Soul: A Definitive History of the Dance Scene that Refuses to Die". 2011. 336 p.
17. Іванишин Ю. І. Скейтбординг: історія виникнення та етапи становлення / Ю. І. Іванишин, Л. В. Ковальчук, І. М. Ткачівська // Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві : зб. наук. пр. Східноєвроп. нац. ун-ту ім. Лесі Українки. – 2015 С. 13-16.
18. Wilcox. Vivienne C. Westwood V&A Publications. 2004. 224 p
19. Steele V. Park J. Gothic: Dark Glamour. Yale University Press, 2008. 179 p.
20. Хто такі діти-рейв? Режим доступу: <https://thestrip.ru/uk/vidy-makiyazha/kto-takie-deti-reivy-reiv---eto-luchshee-iz-togo-cho-mozhno-vspominat-vsyu/> "Rave Culture: The Number One Guide to the Scene" by Jimi Fritz
21. Тканко О. «Естетична» культура та мода в Україні кінця ХХ ст. Вісник Львівської національної академії мистецтв. 2017. Вип. 32. С. 237-246
22. Журнал Vogue. URL: <https://vogue.ua/ru/article/fashion/brend/istoriya-granzha-na-podiume-41645.html>
23. Журнал Vogue. URL: <https://www.vogue.com/article/kurt-cobain-legacy-of-grunge-in-fashion>
24. Кіберпанк та стімпанк URL: <https://habr.com/ru/companies/ruvds/articles/573998/>
25. Журнал L'officiel. URL: <https://official-online.com/lmoda/trendy/futurism-in-fashion/>
26. Steven Faerm. "Fashion Design Course: Principles, Practice, and Techniques: The Practical Guide for Aspiring Fashion Designers" B.E.S.; 2nd edition (October 15, 2017). 160 p.
27. Чупріна Н. В. Критерії формування модних тенденцій та проектних образів масового вжитку в індустрії моди. Мистецтвознавчі записки.

2017. Том 31

28. Журнал Elle. URL: <https://elle.ua/moda/trendy/pechvork-snova-v-mode-kak-nosit-etot-trend-v-2021-godu/>
29. Мельник М.Т. Індустрія моди. Навчальний посібник. К.: Видавництво ЛіраК, 2013. 260 с.
30. Designersua.com URL: <http://designersua.com/>
31. Характеристика тканини. URL: <https://vantex.com.ua/ua/p1618321172-plashevaya-tkan-kanada.html>